

"ZIAT" Ғылыми-әдістемелік орталығы
Научно-методический центр "ZIAT"

**«Білім берудегі жаңа инновациялық технологиялар»
атты II Республикалық ғылыми-тәжірибелік
сырттай конференцияның материалдар
ЖИНАҒЫ**

январь 2017

СБОРНИК
материалов II Республиканской
научно-практической заочной конференции
«Новые инновационные технологии в образовании»:

АСТАНА, 2017

УДК 378
ББК 74. 58
Н76

Білім берудегі жаңа инновациялық технологиялар: II Республикалық ғылыми-тәжірибелік сырттай конференциясының материалдар жинағы (Астана қ. , 2017 жылдың 28 қаңтары). – Астана: "ZIAT" ҒӨО, 2017. –65 б.

Новые инновационные технологии в образовании: материалы II Республиканской научно-практической заочной конференции (г. Астана, 28 января 2017г.). – Астана: НМЦ "ZIAT", 2017. - 65с

ISBN 978-9965-638-66-4

Жинақтың мазмұнын Қазақстан жас ғалымдарының ғылыми мақалалары және педагогтарының мақалалары орын алады. Бұл жинақ мамандарға, ғалымдарға және оқытушыларға, магистранттарға және студенттерге арналған.

Білім берудегі жаңа инновациялық технологияларды қолдану мәселесіне бағытталған және келесі бағыттар бойынша өткізілді:

1. Білім беру қызметіндегі инновациялық технологиялар.
2. Оқыту мен тәрбиелеудің заманауи әдістері.
3. Оқытудағы инновациялық жоба мен зерттеулер.
4. Заманауи жағдайларда үздіксіз білім
5. Заманауи білімде қашықтықтан оқыту технологиясы

В сборник вошли доклады педагогов и молодых ученых Казахстана. Предназначен для специалистов-практиков, научных и педагогических работников, магистрантов и студентов.

Конференция посвящена вопросам практического применения современных инновационных технологий в образовании и проводится по следующим направлениям:

1. Инновационные технологии в образовательной деятельности.
2. Современные методы обучения и воспитания.
3. Исследования и инновационные проекты в обучении.
4. Непрерывное образование в современных условиях.
5. Дистанционные образовательные технологии в современном образовании

Мақала мазмұнына жауапкершілік авторларға жүктеледі.
За содержание докладов ответственность возлагается на авторов.

ISBN 978-9965-638-66-4

МАЗМҰНЫ/СОДЕРЖАНИЕ

Аубакирова Д. Н., Есназарова Л. У., Шмаков А.С. Современные аспекты преподавания сестринского дела на клинических дисциплинах Карагандинского государственного медицинского университета.....	4
Бисенова М. Б. Современные методы обучения и воспитания	6
Дарибаева Ж. А. Инновациялық технология педагогиканың бір қағидасы ретінде.....	9
Елеугалиева Н.Ж. Физиология сабағында әр түрлі ойын үрдістерін қолданудың тиімділігі	13
Ермуханова Н.Б, Умиралиева А.Б. Студенттердің өзіндік жұмысын ұйымдастыруда қолданылатын технологиялар.....	17
Жумабаева К.К., Кушекбаева Н.Р. Актуальность проблемы непрерывного образование в Казахстане	21
Жұмағалиева Г.Қ. Білім алушылардың оқу үрдісіндегі миға шабуыл әдістемесімен пәндік білімін арттыру.....	25
Калдыкозова С.Е. Применение метода синквейна в развитии профессиональной речи студентов.	27
Калкабаева С. А., Пиртаева С.С. Жаңа инновациялық технологияны оқу үрдісінде оңтайландыру мен тиімділігін арттыру.....	30
Клочкова Е. В , Аимбетова Д. Б. Инновационные возможности обучения навыкам оказания неотложной помощи.....	34
Қадыров Ж.Т., Бекматова Б.Е. Ғабит Мүсірепов шығармашылығын оқытудағы инновациялық тәсілдер.....	38
Опахай С. Студенттердің өздік жұмыстарын орындаудың қазіргі заманғы әдістерін жетілдіру.....	41
Рахимғалиев Б.К., Рахимғалиева Д.К. Білім берудегі сабақ алды дайындық және аудиториядағы ахуалды ұйымдастыру.....	44
Султанғалиева Л.С. Практикоориентированные методы обучения для студентов экономических специальностей.....	48
Тапалова А.С, Акимкереева Г.Б., Арынова К.Ш. Активизация познавательной деятельности обучающихся при изучении химии.....	51
Темирбек А., Умиралиева А.Б. Жоғары оқу орындарында электротехникалық пәндерді оқытуда компьютерлік әдістерді қолдану.....	54
Ускембаев К.С., Муратова М.Б. Применение авторской инновационной концепции «Открытие Я» в процессе формирования личности.....	58
Хасанова Б.К., Изтелеуова А.К. Инновационные технологии в образовательной деятельности.....	62

**СОВРЕМЕННЫЕ АСПЕКТЫ ПРЕПОДАВАНИЯ СЕСТРИНСКОГО
ДЕЛА НА КЛИНИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИНАХ КАРАГАНДИНСКОГО
ГОСУДАРСТВЕННОГО МЕДИЦИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА**

Аубакирова Д. Н., Есназарова Л.У. , Шмаков А.С.
*Карагандинский государственный медицинский университет,
г. Караганда*

Профессиональное образование XXI века определяют следующие тенденции: интернационализация содержания профессионального образования, достижение стандартов международного уровня; изменение содержания образовательных программ – от изучения конкретной специальности к освоению общих и профессиональных компетенций, позволяющих быстро реагировать на изменения рынка труда; непрерывность профессионального образования в течение всей жизни человека. [1]

В процессе подготовки специалистов для учреждений практического здравоохранения главенствующую роль приобретает ориентация на личность и профессиональную компетентность, позволяющая существенно облегчить процесс адаптации выпускников медицинских училищ и колледжей к профессиональной среде, повысить их конкурентоспособность.

Цель медицинского образования состоит не только в том, чтобы научить учащегося манипуляционной технике и обеспечить профессиональную квалификацию, но и в том, чтобы дать ему возможность справляться с различными жизненными и профессиональными ситуациями. [2]

Если раньше задачей системы медицинского образования была подготовка специалистов для практического здравоохранения с редко меняющейся технологией и постоянной номенклатурой предлагаемых услуг, то сегодня ситуация становится иной: меняются технологии, оборудование, перечень услуг. Все это требует другого специалиста, способного проявлять активность в меняющихся условиях.

Именно этим требованиям времени подчинено преподавание сестринского дела в клинических дисциплинах, а именно «Сестринское дело в хирургии», «Сестринское дело в терапии», «Сестринское дело в акушерстве и гинекологии» и т. д.

Отличительной особенностью Карагандинского государственного медицинского университета и перспективой развития преподавания является наличие в структуре университета Центра практических навыков, позволяющего отрабатывать практические навыки на современных компьютеризированных фантомах, что максимально приближает практическую подготовку учащихся к реальным условиям здравоохранения и позволяет в совершенстве овладевать необходимыми практическими умениями и навыками. Симуляционный подход в рамках компетентностно - ориентированной технологии позволяет создать условия, максимально приближенные к работе в медицинских учреждениях. Это дает дополнительные возможности: закрепление полученных знаний и умений; приобретение предварительного клинического опыта; навыки работы в команде.

Для обучения сестринскому процессу используются приближенные к реальности симуляторы - муляжи, имитирующие функцию органов и систем в норме и при патологии. Работа на манекенах-симуляторах – возможность приобрести практические навыки выхода из штатных и критических ситуаций на муляжах, прежде чем приблизиться к живому пациенту. Также на базе Центра практических навыков Карагандинского государственного медицинского университета преподавателями колледжа проводятся интегрированные занятия с привлечением представителей практического здравоохранения и профессорско-преподавательского состава КГМУ.

Качественная подготовка конкурентоспособных специалистов со средним медицинским образованием на современном этапе напрямую зависит от системы взаимодействия образовательного учреждения с учреждениями здравоохранения.

Социальное партнёрство строится на основе договоров о сотрудничестве между Карагандинским государственным медицинским университетом и лечебными учреждениями здравоохранения города и Карагандинской области. При политике социального партнерства образовательный процесс становится тесно связанным с лечебным процессом, что позволяет с первого года обучения формировать у студентов как общие, так и профессиональные компетенции.

Практическое обучение будущих средних медицинских работников осуществляется на базе лечебно-профилактических учреждений города: Областной клинической больницы, Областного кардиохирургического центра, Областного онкологического диспансера, Областного центра ортопедии и травматологии им. проф. Х. Ж. Макажанова, Областной детской клинической больницы, Городской больницы № 1, городского центра ПМСП, поликлиник города и т. п. К организации образовательного процесса активно привлекаются высококвалифицированные врачи и медицинские сестры, имеющие богатый опыт работы, профессиональные знания и способности к педагогической деятельности. Студенты под руководством опытных преподавателей-наставников участвуют во всех этапах профессиональной деятельности, получают содержательные, глубокие знания и устойчивые практические навыки.

Большое значение на формирование студентов как профессионалов, обладающих такими важными в сестринском деле качествами, как милосердие, сострадание, оказывают участие в волонтерском движении «Денсаулык» и «Милосердие», осуществляемом на базах Областного центра оказания медицинской помощи ветеранам войны, Областного онкологического центра, Больнице Красного креста, Областного центра формирования ЗОЖ и Городского центра первичной медико-санитарной помощи г. Караганды.

Использованные литературы:

1. Володин Н. Н. Пути совершенствования сестринского образования Медицинская помощь. – 2013. - №9.
2. Перфильева Г. М. Сестринский процесс. Медицинская сестра. - 2015, №3.

СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ И ВОСПИТАНИЯ

Бисенова Мария Бауыржанқызы

*Западно Казахстанский аграрно-технический университет
имени Жангирхана, город Уральск*

В настоящее время учебный процесс требует постоянного совершенствования, так как происходит смена приоритетов и социальных ценностей: научно-технический прогресс все больше осознается как средство достижения такого уровня производства, который в наибольшей мере отвечает удовлетворению постоянно повышающихся потребностей человека, развитию духовного богатства личности. Поэтому современная ситуация в подготовке специалистов требует коренного изменения стратегии и тактики обучения в вузе. Главными характеристиками выпускника любого образовательного учреждения являются его компетентность и мобильность. В этой связи акценты при изучении учебных дисциплин переносятся на сам процесс познания, эффективность которого полностью зависит от познавательной активности самого студента. Успешность достижения этой цели зависит не только от того, что усваивается (содержание обучения), но и от того, как усваивается: индивидуально или коллективно, в авторитарных или гуманистических условиях, с опорой на внимание, восприятие, память или на весь личностный потенциал человека, с помощью репродуктивных или активных методов обучения.

Наиболее удачными методами в усвоении студентами знаний являются активные методы обучения. Суть активных методов обучения, направленных на формирование умений и навыков, состоит в том, чтобы обеспечить выполнение студентами тех задач, в процессе решения которых они самостоятельно овладевают умениями и навыками. Проявление и развитие активных методов обучения обусловлено тем, что перед обучением были поставлены задачи не только усвоения студентами знаний и формирования профессиональных умений и навыков, но и развития творческих и коммуникативных способностей личности, формирования личностного подхода к возникающей проблеме. Так, непосредственное вовлечение студентов в активную учебно-познавательную деятельность в ходе учебного процесса связано с применением приемов и методов, получивших обобщенное название «активные методы обучения».

Преподаватель в своей профессиональной деятельности использует ту классификацию и группу методов, которые наиболее полно помогают осуществлению тех дидактических задач, которые он ставит перед занятием. И активные методы обучения являются одним из наиболее эффективных средств вовлечения студентов в учебно-познавательную деятельность.

Существуют имитационные и неимитационные формы организации обучения с использованием активных методов обучения.

Неимитационные методы: лекции, семинары, дискуссии, коллективная мыслительная деятельность.

II. Метод «круглого стола»

Эта группа методов включает в себя: различные виды семинаров и дискуссий. В основе этого метода лежит принцип коллективного обсуждения проблем, изучаемых в системе образования. Главная цель таких занятий состоит в том, чтобы обеспечить студентам возможность практического использования теоретических знаний в условиях, моделирующих форму деятельности научных работников.

1. Учебные семинары

I. Междисциплинарный семинар.

II. Проблемный семинар.

III. Тематический семинар.

IV. Ориентационный семинар

V. Системный семинар.

2. Учебные дискуссии

Они могут проводиться:

– по материалам лекций;

– по итогам практических занятий;

– по проблемам, предложенным самими студентами или преподавателем, если студенты затрудняются;

– по событиям и фактам из практики изучаемой сферы деятельности;

– по публикациям в печати.

3. Учебные встречи за «круглым столом»

При использовании данного метода можно приглашать различных специалистов, занимающихся изучением рассматриваемой проблемы или работающих по изучаемой студентами теме. Это могут быть ученые, экономисты, деятели искусства, представители общественных организаций, государственных органов и т. п.

Перед такой встречей преподаватель предлагает студентам выдвинуть интересующую их по данной теме проблему и сформулировать вопросы для их обсуждения. Если студенты затрудняются, то преподаватель может предложить ряд проблем и вместе со студентами выбрать более интересную для них. Выбранные вопросы передаются приглашенному специалисту «круглого стола» для подготовки к выступлению и ответам. Одновременно на «круглый стол» могут быть приглашены несколько специалистов, занимающихся исследованием данной проблемы. Чтобы заседание «круглого стола» проходило активно и заинтересованно, необходимо настроить слушателей на обмен мнениями и поддерживать атмосферу свободного обсуждения.

При применении всех этих форм занятий студенты получают реальную практику формулирования своей точки зрения, осмысления системы аргументации, т. е. превращения информации в знание, а знаний в убеждения и взгляды.

Главной задачей высшего учебного заведения на современном этапе является подготовка специалистов, способных нестандартно, гибко и своевременно реагировать на изменения, которые происходят в мире. Поэтому для подготовки студентов к профессиональной деятельности в будущем и используются инновационные методы обучения в вузе.

Также инновационные методы обучения предусматривают интерактивное обучение. Оно направлено на активное и глубокое усвоение изучаемого материала, развитие умения решать комплексные задачи. Интерактивные виды деятельности включают в себя имитационные и ролевые игры, дискуссии, моделирующие ситуации.

Одним из современных методов является обучение через со трудничество. Он используется для работы в малых группах. Этот метод ставит своей задачей эффективное усвоение учебного материала, выработку способности воспринимать разные точки зрения, умение сотрудничать и разрешать конфликты в процессе совместной работы.

Применяемые на современном этапе инновационные методы обучения в вузе предусматривают и метод, приоритетом которого являются нравственные ценности. Он способствует формированию индивидуальных нравственных установок, основанных на профессиональной этике, выработке критического мышления, умения представлять и отстаивать собственное мнение.

Инновационные методы позволили изменить и роль преподавателя, который является не только носителем знания, но и наставником, инициирующим творческие поиски студентов.

Использованные литературы:

1. Гафурова Н. В. Воспитательный процесс в вузе как система /Н. В. Гафурова, Т. П. Бугаева // Высшее образование в России. – 2009. – № 6. – С. 102–106.
2. Гришаев О. Система воспитательной и социальной работы / О. Гришаев // Высшее образование в России. – 2008. – № 1. – С. 79–83.
3. Сидорова И. А. Воспитание на основе сотрудничества /И. А. Сидорова // Высшее образование в России. – 2009. – № 7. – С. 79–82.
4. Педагогические технологии дистанционного обучения: учебное пособие для студентов высш. учеб. заведений [Текст]// Е. С. Полат, М. И. Моисеева, А. Е. Петров. М. : Издательский центр "Академия", 2006. 200 с.
5. Резниченко М. Г. Проектирование воспитательного пространства в практике высшей школы / М. Г. Резниченко // Высшее образование в России. – 2009. - № 8. - С. 151–154.
6. Масленников В. А. Организация воспитательной работы / В. А. Масленников // Высшее образование в России. – 2009. -№ 12. -С. 75–79.
7. Интернет-ресурсы.

ИННОВАЦИОННАЯ ТЕХНОЛОГИЯ ПЕДАГОГИКА БİR ҚАҒИДАСЫ РЕТİNДЕ

Дарибаева Жадыра Анафияевна

Қазақ Ұлттық Өнер Университеті, Астана қаласы

Инновациялық феномен тек педагогтарды ғана емес, ол әлеуметтанушылар, психологтар, философтар тарапынан да қызығушылық тудырды. Ең алғашқы рет «инновация» термині педагогикада М. С. Бургиннің еңбегінде қарастырылды. Автор өз кітабында инновацияның деңгейлерін және қасиетін, инновация өлшемдерін және инновацияны бағалауда математиканың мүмкіндіктерін жазды.

Р. Н. Юсуфбекова «педагогикалық инновация» ұғымын қарастыра отырып педагогикалық қызмет мазмұнын өзгертетін, оқыту және тәрбие тәжірибесі мен оның теориясы және нәтижесін өзгертуге апаратын мазмұн ретінде көрсетті.

Р. Н. Юсуфбекова инновациялық педагогика жүйесінің негізгі мәнін қарастыра отырып, білім беру жүйесінде инновация құрылымын үш этапқа бөледі.

Бірінші этап – педагогикада жаңалықтың пайда болуы. Бұл жерде мынандай категориялар қарастырылады: педагогикадағы жаңалық, педагогикалық жаңалықтың жіктелуі, жаңалықты жасау жағдайы, жаңалық өлшемдері, жаңалықты қолдану мен игеру дайындығының шамалары, дәстүрлі және жаңашылдық, педагогикаға жаңалықты енгізудің кезеңдері.

Екінші этап – жаңалықты бағалау, қабылдау және енгізу. Педагогикалық бірлестік, жаңалықты енгізу үрдісінің әр түрлілігі және оны бағалау, консерваторлар және новаторлар, инновациялық орта, жаңалықты бағалау мен қабылдауға педагогикалық бірлестіктің дайындығы кезеңі.

Үшінші этап – жаңалықты қолдану. Бұл этапта жаңалықты қолдану, іске асыру, енгізудің әртүрлілігі және заңдылықтары қаралады [1].

Педагогикалық шындықта инновациялық үрдістің екі түрі айқындалады. Бірінші түрі – бұл стихиялық инновация, олардың пайда болу жолдары мен жағдайларының жүйесін толық білместен жүргізілуі. Бұл инновация жағдайлық талаптардың әсерінен пайда болып, эмпирикалық негізде жүреді.

Жаңалықты енгізудің екінші түрі – бұл білім беру жүйесіндегі инновация. Ол мақсатқа бағытталған, ғылыми мәдени қызмет өнімі негізінде пайда болған инновация түрі. Дәл осындай инновация педагогикалық үрдістің барлық құрылымдары, бөліктері және педагогикалық бірлестік қызметтеріне жағымды әсер етеді.

Субъект – ерік пен санаға ие, қоршаған орта мен әлемді танып, қабылдайтын, оны белсенділік танытып ұйымдастыра алатын адам деп танымыз.

Демек, А. И. Пригожин бойынша инновациялық субъектінің басты сипаттамасы – өзіндік инициативтік субъектілігін, дербес әрекетін қоғамдық қабылдау түсініктері негізінде ұғыну. Субъект бұл өзі және өзге субъектілер үшін белгілі рөлді атқаратын, табысқа жету үшін мақсат пен құралдардың өндіруіне қандай да бір қызмет түрін тандай алатын қайраткер. «Өлөз тағдырын, өмір сүру

стилін анықтап нақты тәуелсіздік және құзыреттілік шеңберін кеңейтуге талпыныс жасайды. Субъект қандай да бір қызметтің иесі және оған үлес қосушы, бір уақытта ол жеке субъект аралық қатынастарда, бірлескен қызмет әріптесі», деп көрсетті [2].

Инновациялық қызмет әрқашан әлеуметтік ортаны өзгерту қажеттілігімен байланысты болады. Адамдар жаңа әлеуметтік және тұлға аралық қатынастар құруға, өзіне және көптеген заттарға көзқарасын өзгертуге, өмір талаптарын қайта бағалауға қажеттілік туады. Жаңа әлеуметтік қатынастарды орнату ортаның басқыншылығын жеңуі, жаңалықты енгізудегі материалдық-техникалық және психологиялық қиындықтар, педагогикалық бірлестікте мәртебеге жетумен байланысады.

Педагогикалық өнердің өзіндік ерекшелігі педагогтың әрқашанда адамдармен қарым-қатынас орнатып, байланыс орнатуында болып табылады. Н. Ю. Посталюк педагогикалық шығармашылық қызметтің екі құрылымын ерекшеледі. Олар: үлгі жасаушылық және мотивациялық. Мұғалімнің шығармашылық қызметінде үлгі жасаушылық ерекшеліктеріне келесі сапаларды жатқызады: мәселені көру қабілеттілігі, пікірлердің дербестігі, ойлау қабілеттілігі, идея, сыни көзқарас, білім мен дағдыны жаңа жағдайға ауыстыру қабілеттілігі.

Н. Ю. Посталюк шығармашылық қызмет үлгісінің жеке өзара қатынастарын тұлғалық эмоционалды-еріктік ерекшелігі деп санады. Олар: шығармашылық күштерді топтау қабілеттілігі, табандылық, тәуекелдерге бейімділік, батыл және тәуелсіз пікір, оптимизм, өзін бағалаудың биік деңгейі, жаңалық енгізуге қажеттілік және талпыныс және т. б.

Л. С. Подымова және В. А. Сластенин жаңалықтарға оқытушының жеке дайындығы ұғымдарды толық қарастыра отырып, оқытушының кәсіби-технологиялық мәдениетінің креативті фактор жүйесін жасаушысы деп санайды. Бұл авторлар жеке дайындық ұғымына тәжірибе және шығармашылық белсенділіктерді қосады. Біз бұдан басқа компоненттерді атап кеткеніміз жөн. Оларға жетістікке жету бағыттылығы, оқытушының ең жоғары еңбек өнімділігі, өз кәсіби арнасын түсіну, педагогикалық қиындықтарды жеңу жатады.

Оқытушының педагогикалық құзыреттілік өсуінің педагогикалық-ұйымдастырушылық шарттары болады. Олар:

- оқытушының оқыту технологияларының педагогикалық-психологиялық негіздерін ұғынуы;
- технологиялық түрдегі оқу-тәрбие үрдісін жасаушы компоненттерін ұғынуы;
- өз қызметіндегі тиімсіз және өнімсіз жұмыстарды талдау және жою;
- инновациялық технологияның құралдарын, формаларын, әдістерін тәжірибеде қолдану;
- үйрену, білім сапасын өздігінен талдай білу;
- құндылық бағыттардың өзгерісі, кәсіби қызметтің стереотиптерін ұғыну және жеңуі.

Оқу үрдісіне технологияның енуі педагогтың сабақ беруінің сапасын ғана көтеріп қоймайды, сонымен қатар студенттердің интелектуалды, мәдени еңбегін мен дербестігін қалыптастырып; оқушылардың белсенділігін күшейтіп,

оқытушылар мен студенттердің құндылық бағдарларын және мақсат қою мүмкіндігін береді.

Студент оқу әрекетінің субъектісі ретінде Б. Г. Ананьев, М. М. Бахтин, Ю. Н. Кулюткин, Н. П. Грекова, А. А. Реан, В. А. Сластенин, Е. И. Степанова мектептерінде зерттелінді.

Жеке-бағдарланған позициясы арқылы студентті белсенді, өзі ұйымдастыра алатын педагогикалық өзара әрекеттесудің субъекті ретінде қаралады. Тек қана осы позициялардан студентті педагогикалық қарым-қатынаста оқытушының әріптесі деп қарауға болады.

С. М. Бондаренко, А. К. Маркова, Ю. М. Орлов, А. А. Реан, Н. И. Симонованың еңбектерінде оқу әрекетінде мотивация танып білерлік мотивация және жетістік мотивациясы түрлеріне бөлінеді деп көрсеткен. Дегенмен, студенттердің үлгерушілігі табиғи қабілетіне ғана байланысты емес, оқыту мотивациясынан дабайланысты екен. Нақталап айтсақ кәсіби мотивация бірінші курс студенттерін болашақ мамандығы жөнінде нақты көзқарас қалыптастырып, оны игеру әдістерін көрсетеді. Егер студент өз мамандығын әлеуметтік маңызы бар деп бағаласа, бұл көзқарас оның оқуына міндетті түрде әсер етеді.

Студенттің субъективтілігінің маңызды көрсеткіші (Н. В. Бордовская, И. А. Зимняя, А. А. Новоселова, А. А. Реан), оның ұйымдастыру дербестігі, жауапкершілігі, шыдамдылығы, өздігінен даму және оның әлемге оң қатынасы болып табылады[3].

Өзін дамыту, жетілдіруге қажеттілік – адамның тұлғалық қалыптасуының негізі, кәсіби қызметті қоғамның жоғарғы талап деңгейіне жеткізу. Біздің көзқарасымыз бойынша кәсіби қызмет, кәсіби қарым-қатынас, тұлғаның дамуы мен оның еңбегінің жетістіктері аспектілерінен тұрады.

Кәсібиліктің даму деңгейінің өсуі қызметтік міндеттерді қабылдау және іске асыруының технологияларын ұғынумен және жетілдіруімен байланысты. Мұндай кәсібилікке мынадай мінездеме беріледі:

- кәсіби қызметті сәтті орындау қабілеттілігі;
- тұрақты өнімді еңбекке дайындық;
- функциялар және міндеттердің іске асыруындағы кәсіби шеберлік;
- кәсіби қызметтің зерттеуші-инновациялық үлгісінің шығармашылығын меңгеру.

ЖОО-да білім тек қана алғашқы екі деңгейлердің қалыптасуына бағытталған, соңғы екі деңгейді маман өзіндік кәсіби қызметі барысында өз бетімен немесе (аспирантура, докторантура, тәжірибе жинақтау кезеңі, мамандығын жетілдірудің әр түрлі формалары) арқылы меңгеруі керек.

Студентті әлеуметтік тұлға ретінде қарастыра отырып оқытушыға мына қажеттіліктер қажет:

- оқытудың диалог түрінде жүргізілуі;
- оқыту операциялары және оны қолдану жүйесін құру;
- студенттерді өздерін әлеуметтік пайдалы тұлға ретінде ұғынуы үшін жағдай жасау;
- оқытушының гуманистік ортаға өтуі;

•студенттермен, әріптестермен, өзімен оқытудың осындай құрылымын құру оқу үрдісінің барлық субъектілерінен өзара әрекеттестік пен қызметтің жаңа әдістерін талап етеді.

Инновациялық технология негізінде оқу үрдісінде студентті тұлғалық қалыптасуын ұйымдастыру-педагогикалық шарттарының жиынтықтарды ерекшелеуге мүмкіндік береді:

•мотивациялық оқытуды жоғарылататын оқытудың мақсат, міндеттерін ұғыну және қабылдануы;

•интеллектуалды еңбектің технологиялық үрдісін ұғынуы;

•технологиялық еңбектің үрдістері мен әдістерін меңгеру;

•технологиялық картамен жұмыс барысында өзін-өзі оқыту мен өзін-өзі тәрбиелеу кәсібилігі;

•оқу барысындағы қиындықтар мен тосқауылдарды құзырлы және оптимистік жеңу;

•жүйелі білім мен қызметтің әдістерінің дамуы: конструктивтік, ұйымдастыру, коммуникатив;

•жаңаны қабылдануға, кооперация дамытуға, бірлестікке қабілеттілік;

•кәсіби жұмыс саласындағы жеке орындаушылық дербестігін құрастыру маңыздылығы.

Инновациялық технологиялар негізінде студенттерді оқыту:

•жергілікті, тұтынушы позициясының ауысымы белсенді, өз оқуына жауапкершілікпен қарауға тырысады;

•өз бетімен жұмыс жасау деңгейінің жылдам өсуі;

•оқу қабілетіне ие болу;

•зерттеу, шығармашылық деңгейге жетуге мүмкіндік беретін оқу материалын операция жасауын жоғарылатуы;

• жаңа технологияны қабылдау және бірлесе жұмыс жасау қабілеттілігін дамытуы.

Технологизацияны мақсатты түрде жүргізу негізінде мемлекет мүддесін сақтайтын келешек маман дайындаймыз. Студентті қоғам мүшесі ретінде қалыптастырып, әлеуметтік тәжірибені және құндылық, нормаларды игерген қоғам мүшесі дайындалды.

Инновациялық оқыту шеңберінде жеке тұлғаны дамыту шарттары жасалынады, жеке шығармашылық үлес, жеке әрекеттілік, өздігінен даму бостандығы құқығына ие болу іске асады.

Әдебиеттер тізімі:

1. Юсуфбекова Н. Р. Общие основы педагогической инноватики. Опыт разработки теории инновационных процессов в образовании. - М. , 1991.

2. Пригожин А. И. Нововведения: стимулы и препятствия. Социальные проблемы инноватики. - М. , 1989.

3. Инновационные технологии развивающего обучения: исследования, разработки, внедрения. - Красноярск: КГПУ, 1996. - С. 188.

ФИЗИОЛОГИЯ САБАҒЫНДА ӘР ТҮРЛІ ОЙЫН ҮРДІСТЕРІН ҚОЛДАНУДЫҢ ТИІМДІЛІГІ

Елеугалиева Нурлыгул Жанболатовна, а. ш. ғ. к. , доцент м. а.
*Жаңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық- техникалық университеті,
Орал қаласы.*

Қазіргі кәсіптік білім беру жүйесінің негізгі мақсаты – бәсекеге қабілетті, мамандықтың заманауи технологияларын жете игерген, ізденушілікке дайын профессиональдарды дайындау. Осындай талаптарға сәйкес білім алушының кәсіптік деңгейін көтеруге инновациялық тәсілдерді пайдалану тиімді. Сондықтан да оқытушының сабақ беру тәсілдерінде жаңашылықтардың молы, түрлі инновациялық тәсілдерді қолдана сабақты түрлендіру арқылы студентке ойлау, еске сақтай ұғындыру, тұлғаның ұғымдылық қабілетін арттыру. Сабақ барысында уақытты тиімді қолданып студенттің тақырып материалдарын түсінуіне үлкен септігін тигізетін әр түрлі ойын үрдістерін қолдану тиімді. Сонда ғана қоғамға қажетті кәсіптік деңгейі жан-жақты жетілген, қолдану құралдардың барлығын меңгерген, тұрақты түрде өзін – өзі жетілдіруге талпынған, рухани дамыған, толысқан шығармашыл тұлға құзыреті мол маман дайындалады.

«Адамзат үшін ХХІ ғасыр –жаңа технологиялар ғасыры, ал осы жаңа технологияларды жүзеге асырып, өмірге енгізу, игеру және жетілдіру - бүгінгі жас ұрпақ, сіздердің еншілеріңіз. Ал жас ұрпақтың тағдыры-ұстаздардың қолында» - деп, Ел басымыз Нұрсұлтан Назарбаев айтқандай, ұстаз қаншалықты тиімді инновациялық әдістерді қолданса, соншалықты білім алушыға сабақты меңгеру оңайға түседі.

«Физиология» пәнінен ЖОО сабақта ойын үрдісін қолдану білім алушылардың еске сақтау құзыретін жоғарлатуды арттырады, ойын үрдісінде қолданылатын презентациялар бір жағынан студенттерге жаңа материалды (физиологиялық жүйе иллюстрациясы, бейнелік жүйелер қызметтері, фотосуреттер, терминдік материалдар, сызбалар т. с. с.) көрнекті түрде көрсету еске сақтау қабілетін арттыратын болса, екінші жағынан осы материалдарды қолдану оқытушының сабақты түсіндіру, тыңдаушыға оны меңгерту жеңілденеді. Ойын үрдісін қолдану сабақтары педагогикалық технологияның кәсіптік білім берудегі алға басқан жаңалығының қажетті қадамы.

Мұндағы өзекті мәселердің бірі оны - бір қалыптылықты пайдаланбау, деңгейлері бойынша (білу, пайдалану, қолдану) студенттердің әрекетін ауыстырып отыру; білім алушының ойлау-зерделігін дамыту және оны бағыттау. Студенттердің физиологиялық жүйе қызметтерін елестетіру, түрлі функциональды жүйелерді салыстыру, презентацияларды көруде байқағыштығын жетілдіру, жалпыдан негізгіні айыра білу, ұқсастықты табу, сыяқты қасиеттерін дамыту.

Инновациялық тәсілдер білім алушының:

- еркін ойлауына мүмкіндік береді;
- ақыл - ойын дамытады;
- шығармашылық белсендігін арттырады;

- ұжымдық іс - әрекетке тәрбиелейді;
- кәсіптік деңгейін жоғарлатады;
- жан - жақты кәсіптік ізденушілігін арттырады.
- тіл байлығын жетілдіреді.

Сабақ барысында ойын үрдісін қолдану студенттерді ұқыптылыққа, нақтылыққа, берілген тапсырмалардың нәтижелі орындалуына, басты мәселеге назар аударуға баулиды, сондай - ақ, ойын үрдісін қолдану барысында АКТ құралдарымен жұмыс істеу студенттердің өзінің жеке іс - әрекетін дұрыс жоспарлауға, дұрыс шешім қабылдай алуға баулиды.

«Физиология» және «Биохимия» пәндеріндегі тәжірибелерімізді топтасақ, біздің ойымызша бұл әдісті міндетті түрде «Қорытынды сабақта» қолдану қажет, ол емтихан алдында өткен тақырыптарды еске түсіруге, пәннің негізгі ережелерін, теорияларын, негізгі терминологиялық және түсініктемелерді қайталауға мүмкіндіктерді береді. Біздер оны «Тақырыптарға саяхат» деп атаймыз.

Инновациялық әдісті қолданудағы мақсатымыз: студенттерді ойындар арқылы әр түрлі сұрақтарға толығымен жауаптарын таптыру, кәсіптік білімін көтеру, өткен тақырыптарын еске түсіру және негізгі физиологиялық үрдістерді қайталау.

Жүру барысы: ең алдымен берілген топқа тапсырмалар, сұрақтар таратылады. Тапсырманың орындалуына байланысты тапсырма критерийлері бойынша баға беріледі.

Берілетін тапсырмалар:

- ребус;
- сөзжұмбақ;
- мозаика;
- «аударма» ойыны;
- «ойлан тап» .

1-тапсырма. Ребус-тапсырма №3, 7, 11 дәріс тақырыптар қамтылған яғни, «Қан жүйесі», «Бөлу жүйесінің физиологиясы», «Сүттену физиологиясы» бойынша сұрақтар қарастырылған.

Жауаптары:

Қан –физико-химиялық қасиеттерінің тұрақтылығымен сипатталатын және лимфа мен ұлпа сұйықтығымен бірге организмнің ішкі ортасын түзетін дәнекер ұлпасы.

Бүйректің бозғылт затында зәр түзетін нефрондардан өзгеше нефрондар да болады. Олардың шумақтары қыртыстық және бозғылт қабаттардың шекарасында жатады, ал ілгегі –бүйрек астаушасына іргелес орналасады. Оларды қалай атайды? (юктагломерулярлық нефрон)

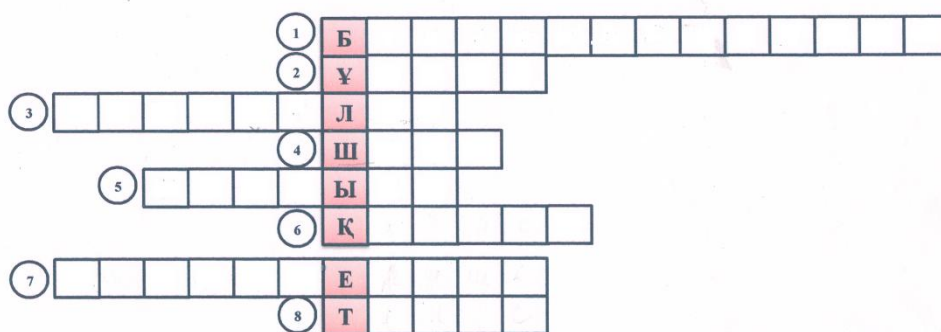

Сүттену-сүт бездерінің сүт түзілуі, жинақталуы және бөлінуі физиологиялық процестердің жиынтығы.

2-тапсырма. Сөзжұмбақ – қарастырылған тақырыптар: №2, 8, 14 дәріс яғни, «Бұлшық еттер физиологиясы», «Зат және энергия алмасу физиологиясы», «Жануарлар этиологиясы».

1-ші сөз «Бұлшықет»

Сөзжұмбақ

Сұрақтары:

1. Бұлшық еттің түрі: салалы (бірыңғай)
2. Шыққан тегі, құрылымы және организмдегі атқаратын қызметі бір-бірімен байланысты жасушалар жүйесі (ұлпа)
3. Ұзындығы өзгерген пішінін біраз уақытқа дейін сақтау қасиеті (пластикалық)
4. Бұлшықет бойымен қозудың өткізу қасиеті (өткізгіштік)
5. Қозу кезінде ұзындығы немесе кернеуінің өзгеруі (жиырылу)
6. Бұлшық еттердің тітіркенгішке қозып жауап беруі (қозғыштық)
7. Қан айналымының орталық мүшесі (жүрек)
8. Жиырылудан кейін бұлшықеттің бастапқы пішініне келуі (эластикалық)

2-сөз «Зат алмасу» бойынша сұрақтар қарастырылады.

3- сөз «Этиология»

3-тапсырма. Мозаика- бұл тапсырмада берілген әріптерден тақырыпқа байланысты сөз құрау. №4 «Жүрек пен қан тамырлар жүйесі», №9 «Эндокринология», №10 «Көбею физиологиясы» тақырыптары қамтылған.

Қағаздан әр түрлі фигуралар қиылып топқа таратылады, сәйкестендіріп сурет құрастырылғанда одан сұрақты оқылып, жауабы жазылады.

Жауаптары:

1) адреналин, пролактин, паратгормон, инсулин, глюкагон.

2) Лимфа, жүрек, систола, диастола,

3) овуляция, жұмыртқалық, овогенез.

4- тапсырма. Қазір ЖОО үш тілдік білім беру жүйесі қарқынды алға басып келе жатқанда, ең тиімді әдістің бірі «Аударма» яғни, тақырыпқа қатысты берілген сөздердің қазақша, орысша, ағылшынша аудармаларын табу. Бұл тапсырмаларға алынған тақырыптар №5 «Тыныс алу физиологиясы», №15 «Талдағыштар».

Өкпе- легкие-Lungs

Ауыз қуысы- полость рта- oral cavity

Кеңірдек-трахея- trachea

Көмей- гортань- larynx

Өңеш- пищевод- esophagus

Жұтқыншақ-глотка- pharynx

Тері-кожа- skin, derm

Тіл-язык- tongue

Көз- глаза- eyes

Мұрын-нос- nose

5- тапсырма. «ойлан тап»- бұл тапсырма №6 «Ас қорыту жүйесінің физиологиясы» тақырыбы бойынша әр ұяшықта берілген сандар бойынша сұрақтар жасырылған, бұл ұяшықта 5, 10, 15 балдар бойынша деңгейлік сұрақтар берілген.

5	15	5
10	5	10
5	15	10

1-5. Ащы ішекке жататындар (он екі елі ішек, ас ішек, мықын ішек)

2-5. тоқ ішекке жататындар (соқыр ішек, бүйен ішек, тік ішек)

3-5. тосын сый

4-5. Күйіс қайыратын малдарда қарын саны нешеу және оларды ата (4, мес қарын, жұмыршақ, жалбыршақ, ұлтабар)

1-10. Асқорыту дегеніміз не? (Күрделі қоректік заттардың организмге оңай сіңірілетін қарапайым заттарға ыдырауын қамтамасыз ететін физиологиялық процестің жиынтығы)

2-10. Сілтілі реакциялы сұйықтық рН нешеге тең? (7, 2-8)

1-15. Мүйізді ірі қарада ащы шектің ұзындығы (40-49)

2-15. Қойда ащы ішектің ұзындығы (24-26).

6-тапсырма. №12, 13 тақырыптар бойынша үш-үштен сұраққа жауап беру (уақыт шектеулі-30 секундта қанша сұраққа жауап беретінін анықтау).

1) Нейрондарды қызметіне қарай нешеге бөледі?

- 2) Синапс дегеніміз не?
- 3) «Рефлекс»-ұғымын қай жылы, қай ғалым еңгізді?
- 4) Шартты рефлексстердің тұрақты бағасы бола ма?
- 5) Тежелудің негізгі екі түрі:
- 6) Шартты тежелу қалай сақталады? Деген сияқты сұрақтардан тұрады.

Сабақ үстінде 3 түсті қағаз қиындысын қолданам: сары -50, жасыл-75, қызыл-95-100 деген баллды білдіреді. Білім алушының әр тақырыптан алған қағаздарын жинақтап қорытынды баға шығаруға тиімді жол, сонымен қатар білім алушының әлсіз жерін байқап, уақтылы кеңес беріп, білімін жетілдіру.

Қазіргі кезде елімізде білім берудің жаңа жүйесі жасалып, әлемдік білім беру кеңістігіне енуге бағыт алуда. Сол себептен әрбір педагог сапалы білім беру үшін сабақты үнемі қалыптасқан формада өткізуден көрі оқытудың жаңа технологиясын, жаңа әдіс-тәсілдерін және дәстүрлі емес сабақ түрлерін өткізуі тиімді. Бір сөзбен айтқанда - ұстаз қандай әдіс-тәсіл қолданса да, мақсат біреу-ол оқушыларға тиянақты да сапалы білім беру.

СТУДЕНТТЕРДІҢ ӨЗІНДІК ЖҰМЫСЫН ҰЙЫМДАСТЫРУДА ҚОЛДАНЫЛАТЫН ТЕХНОЛОГИЯЛАР

Ермуханова Н. Б. , Умиралиева А. Б.

*Қорқыт Ата атындағы Қызылорда мемлекеттік университеті,
Қызылорда қаласы*

Оқытудың кредиттік жүйесін енгізу жағдайында білім алушының өзіндік жұмысын дұрыс және тиімді ұйымдастыру өзекті мәселе болып табылады. Оқытудың кредиттік технологиясын енгізу үшін оқу үдерісін ұйымдастыруда, оқыту технологиясы мен олардың әдістемелік қамтамасыз етілуін қайта қарастыруды талап етеді, білім алушының өзіндік жұмысын оңтайландыруға ерекше көңіл бөлуге мүмкіндік береді. Білім берудің кредиттік технологиясының қазіргі заманғы формуласы - білім *алу* → оны қолдану → жаңа білімдерді тудыру.

Оқытудың пассивті моделі бойынша білім алушы «объект» рөлінде (тыңдайды және көреді), белсенді моделі бойынша – білім алушы «субъект» ретінде (өзіндік жұмыс, шығармашылық тапсырмалар), интерактивті моделінде ықпал ету объектісінен өзара ықпал ету субъектісіне айналады.

Оқытушы өз қызметін жоспарлаған кезде білім алушылардың өзіндік жұмысын ұйымдастыру түрлерінің, оқу материалдарын, тапсырмаларын, оқу-әдістемелік құралдармен қамтамасыз етілуін қарастыру қажет.

Жоғарғы оқу орнындағы студенттің өзіндік жұмысы (бұдан әрі - СӨЖ) - өз бетінше оқуға берілген, оқу-әдістемелік әдебиеттермен және ұсынымдармен қамтамасыз етілген, тест, бақылау жұмыстары, коллоквиумдар, рефераттар, шығармалар мен есеп берулер түрінде бақыланатын тақырыптардың нақты тізбесі бойынша жасалатын жұмыс. Сонымен бірге СӨЖ – білім алушының алған білімдерін тереңдетуге, бекітуге, шығармашылық қабілеттерін арттыруға арналған белгілі бір сұрақтарды өзінің игеруі.

Оқытушы СӨЖ ұйымдастыруда:

- жұмыс түрлерін орындаудағы жоспарлау, ұйымдастыру және бағалау ережелерін;
- пән бойынша өзіндік жұмыс түрлерінің тізімін;
- жекелеген жұмыстарды жазу, рәсімдеу бойынша әдістемелік нұсқамаларды;
- реферат, баяндама тақырыптарын;
- оқу жүктемесіне сәйкес кеңес беру уақытын көрсететін әдістемелік нұсқау даярлайды.

Оқытушы тапсырмалар тізімі және СӨЖ бойынша кеңес беру кестесін оқу жылының 1-ші аптасында жасайды және білім алушыларға таратады.

СӨЖ тапсырмаларын тексеру семинар сабақтарында, межелік бақылау уақытында немесе дәрісханадан тыс уақытта тексеріледі. Бүгінгі күні жоғары оқу орындарының оқу жоспарында студенттердің өзіндік жұмыстарына бөлінген сағат аз емес. Қазіргі оқыту технологиясында студенттердің мамандығын терең игеруімен ғылымға деген қызығушылығын арттыруда СӨЖ тапсырмаларын орындауға эссе, *іскерлік ойындар жүргізу, баяндама жасау, реферат орындаумен бірге ғылыми жоба жүргізу* әдісін қолдану өмірмен, тәжірибемен байланысуда маңызы зор. СӨЖ тапсырмаларының орындалу уақыты берілген тапсырманың ауқымына байланысты, бір аптадан бірнеше аптаны қамтуы мүмкін. Кредиттік оқыту жүйесінде пәндер бойынша бір кредитте – 25 сағат, екі кредиттік пәнде – 50 сағат, 3 кредитте - 75 сағат болады. Барлық тақырыптар бірдей жоба болуы міндетті емес.

Жоба – қойылған мақсатқа жетудің арнайы мақсат пен уақыттың өзара байланысындағы іс-әрекеттердің жиынтығы. Жобаны тәжірибелік немесе зертханалық жұмыста берілген тақырыптар негізінде алуға болады. Ол тақырып зерттеуге лайықты проблемалық тақырып болғаны дұрыс. «Техника және технология» бағытындағы мамандықтарда тәжірибелік, зертханалық сабақтар арнайы стационарлы және жылжымалы құрылғылармен жүргізілгенде студенттің өзіндік жұмысын жоба әдісі арқылы жүргізуі тиімді болып келеді.

Орындау мерзімі бойынша:

- қысқа мерзімді – бір ғана сабақты талап етеді;
- орта мерзімді – бірнеше сабақты талап етеді;
- ұзақ мерзімді – бірнеше апта немесе жылды талап етеді (аудиториялық және аудиториядан тыс сабақтарды есептеу болжануда).

Қатысу дәрежесі бойынша:

- ұжымдық, топтық (бірнеше қатысушы);
- жеке (бір қатысушы) оқу жобаласы болып бөлінеді.

Оқу жобасын іске асырудың міндетті шарты кешенді білімді талап ететін студенттің өзіндік зерттеу жұмысы болып табылады.

Оның нәтижесін міндетті компонент «Радиациялық қауіпсіздік негіздері» пәні бойынша «Қоршаған ортаны қорғау және өмір тіршілігінің қауіпсіздігі» мамандығына жоспарлы жүргізілген студенттердің “Қала ішіндегі радиациялық фонға автокөліктер әсері” тақырыбындағы өзіндік жұмысының жоба әдісінен көруге болады.

1. Жобаның тақырыбы: “Қала ішіндегі радиациялық фонға автокөліктер әсері”.

2. Пәні: Радиациялық қауіпсіздік негіздері

3. Бағыты: Жаратылыстану.

4. Жобаның мәселесі: Автокөліктер шығарындыларының қоршаған ортаға жұмыс күндерімен демалыс күндеріндегі радиациялық әсерін бағалау нәтижесінде Қызылорда қаласы бойынша автобустарды газға көшіруді алға қою.

5. Жоба түрі: Қолданбалы және тәжірибелік

6. “Қала ішіндегі радиациялық фонға автокөліктер әсері” атты жобаның қысқаша сипаттамасы: Радиациялық фон табиғи және техногендік деп жіктеледі. Негізгі регламенттелген техногендік тиімді доза — 0, 25 мкЗв/сағаттан аспауы тиіс. Ал оның ішінде Қызылорда қаласы бойынша соңғы бес жылда 0, 08-0, 20 мЗв/сағ аралығында ауытқып отырған.

7. Жобаның мақсаты: Автокөліктер әсерінен радиациялық техногендік жүктеме түсуін РАДЭКС РД1503 радиоактивті индикаторымен - 0, 30 мкЗв\сағ диапозонында өлшеу жүргізу нәтижесін пайдалану.

8. Міндеттері:

- Оқу - ғылыми әдебиеттерді, РҚН-99 нормасымен танысу және ҚР радиациялық қауіпсіздік туралы заңдарына талдау жасау;

- РАДЭКС РД1503 радиоактивті индикаторымен гамма фонға жүргізілген өлшеулерге мониторинг жүргізу және шекті деңгейге сәйкестігін зерттеу;

- Жұмыс күні мен демалыс күндеріндегі автокөліктің гамма фонға әсерін анықтау;

- Студенттердің ғылыми-тәжірибелік конференцияларына қатысу;

- Дөңгелек үстелде жоба нәтижелері бойынша презентация жасау;

- Жоба жұмысын қортындылау;

- Бағалау;

- Рефлексия.

9. Нысаны: Қызылорда қаласы бойынша Сыбаға базары мен “Ақмешіт мөлтек ауданы”.

10. Болжамы: Қызылорда қаласы радиациялық фонына автокөліктердің әсерінің олардан шығатын жанар жағар май түтіндерінен болатындығын ескеріп, техногендік салмақтың әсерін салыстырмалы зерделеу.

11. Жобаның –SMART мақсаттарын құру.

S - Гамма фонды өлшеу және сараптау жолдарын игеру;

M - Гамма фон көрсеткіші;

A - Ғылыми-әдістемелерді, нұсқаулықтарды қолданып, эксперименттік бақылау жасау;

R - Алынған мәліметті мониторингте қолдану;

T - 14 апта жүргізу(2 аптадан басталады).

Смарт оқыту жүйесі қазіргі әлемнің мүмкіндіктері мен міндеттеріне сәйкес білімнің жоғарғы деңгейін қамтамасыз етіп, студенттердің оқулықтан нақты белсенді әрекетке көшуге мүмкіндік береді.

SMART оқыту мақсаты мен міндеттерін анықтауда қолданылатын, 1981 жылы Джордж Доран енгізген ұғым. Автордың айтуынша, SMART

аббревиатурасының құрамында оқыту мақсаты мен міндеттерін сипаттауға тиіс сын есімдер қамтылған. «Smart» сөзін ағылшын тілінен қазақшалағанда ақылды, тіпті қу немесе тапқыр, епті деген мағынаны білдіреді[2].

12. Өнімі: кестелер, график, баяндама, презентация, реферат.

13. Құралы: Қорқыт Ата атындағы ҚМУ-нің физико - химиялық зерттеулер зертханасының құрал – жабдықтарымен, РАДЭКС РД1503 радиоактивті индикаторымен жұмыс жасау.

14. Тапсырыс беруші: Оқытушы, Қорқыт Ата атындағы ҚМУ.

15. Нәтижесі: РАДЭКС РД1503 радиоактивті индикаторымен гамма фонға мониторинг жүргізіліп, шекті деңгейге сәйкестігі және жұмыс күні мен демалыс күндеріндегі автокөліктің гамма фонға әсері анықталды.

16. «Қызылорда қаласы ішіндегі радиациялық фонға автокөліктердің әсері» атты жобасы нәтижесінде қалыптасатын құзыреттіліктер:

- Аналитикалық - ғылыми түрлі салалардағы білімді интеграциялау мүмкіндігін білуі;
- Жобалаушы - мақсатты анықтауда жобаны іске асыруға дағдылануы;
- Зерттеушілік - мәселені анықтауға, ақпараттарды жинақтауға дағдылануы, болжам құруы, эксперимент жасауы.

Жобаны жүзеге асыру мынадай кезеңдерден тұрады:

- теориялық материалды жинақтау;
- тақырып бойынша оқу-әдебиеттер, нормалар пайдаланумен тәжірибелік деректер жинақтау;
- жинақталған материалды өңдеу және талдау;
- пікір-сайысқа сұрақтар тізімін дайындау;
- пікір –сайысты өткізу;
- дөңгелек үстел;
- бағалау;
- рефлексия.

Студенттердің өзіндік жұмыстарының басқа жұмыстардан ерекшелігі – студент өз алдына мақсат қояды, оған жету үшін жұмыс түрін, тапсырманы таңдайды. Студент жобалық әдіспен өзіндік жұмысты атқару барысында өзіне деген сенімділігі нығаяды. Студент рефлексиясында «Менің жүргізген жұмыстарымның нәтижелері қандай және бұдан да жақсы жасауға болады ма, әрі қарай осы бағытта айналыссам. . » деген жағымды, жағымсыз және білуге қызықтыратын мәселе туралы ұсыныстар мен сұрақтар пайда болады.

Өзіндік жұмыстағы жоба әдісінің тиімділігі сол – жасалған жұмыс нәтижесін талдап, ары қарай үлкен ғылыми жобаға айналдыруға және қорғауға мүмкіндік ашылады. Барлық жобалар бірдей бірнеше апта орындауды қажет ететін ауқымды болуы міндет емес. Студенттердің өзіндік жұмыстарының басқа жұмыстардан ерекшелігі – студент өз алдына мақсат қояды, оған жету үшін жұмыс түрін, тапсырманы таңдайды, соның нәтижесінде танымдық дербестігі мен шығармашылық қасиеттерін дамытады.

Студенттердің өзіндік жұмыстарын тиімді ұйымдастырудың негізі - жобалық оқыту, студенттердің ғылымға деген танымдық қызығушылығын арттыра отырып, өзінің әрекетін жоспарлауға, нәтижесіне жету жолдарын

бағдарлауға мүмкіндік туғыза отырып, жеке тұлғаның өзін-өзі дамытуына жағдай жасайды, білікті, бәсекеге қабілетті маман болып қалыптасуына үлкен әсер тигізеді.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Пахомова Н. Ю. Учебное проектирование как деятельность. Вестник МГОУ. № 2. - С. 57-63.
2. <http://group-global.org/kk/publication/33565-bilim-salasynda-smart-okytu-zhuyesin-koldanu-erekshelikteri>.
3. <http://portal.kazntu.kz/files/publicate/2013-11-14-10745.pdf>.

**АКТУАЛЬНОСТЬ ПРОБЛЕМЫ НЕПРЕРЫВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В
КАЗАХСТАНЕ**

**Жумабаева Кумисай Кунтугановна,
Кушекбаева Нурлыгуль Руслановна**

*Западно-Казахстанский аграрно-технический университет
имени Жангир хана, город Уральск*

Социальный заказ государства на воспитание человека образованного, нравственного, предприимчивого, готового самостоятельно принимать решения в ситуации выбора, способного к сотрудничеству и межкультурному взаимодействию, обладающего чувством ответственности за судьбу страны, находит отражение в важнейших документах - ежегодном Послании Президента Республики народу Казахстана, Государственной программе патриотического воспитания граждан Республики Казахстан и др. В Конституции Республики Казахстан закреплены основные права, непосредственно связанные с процессом воспитания.

В течение последних двух десятилетий понятие «обучение в течение жизни» (lifelong learning) все чаще становится основополагающей целью политики в сфере образования западных стран, как на национальном, так и международном уровнях. Концептуальные подходы к проблеме обучения в течение всей жизни отражаются в следующих работах: «Система квалификации и непрерывного образования в Австралии» (2003), «Политика CEDA о необходимости непрерывного образования в Австралии» (2005), «Непрерывное образование: рекомендация вузам/14 ежегодная конференция» (2001), «Статистический бюллетень о системе непрерывного образования. (Том 1) / Центр исследования проблем непрерывного образования» (2001), «Стратегия непрерывного образования в Шотландии» (2003). Концепция «обучение в течение жизни» является многогранной. Во многих случаях обучение в течение жизни представляется как один из путей достижения социально-экономического развития и как инструмент для продвижения идей информационного общества и общества, основанного на знаниях.

Сформулированные ЮНЕСКО два базовых принципа — «образование для

всех» и «образование через всю жизнь» — популярны во всем мире с момента проведения Джомтъянской конференции в Тайланде (1990). Во все времена, на протяжении существования всего человечества, образование являлось неотъемлемой частью жизни каждого человека. И, конечно же, важной особенностью нынешнего образования, как и много лет тому назад, является то, что основным инструментом, частичкой человеческого общества, которая обучает молодое поколение, является учитель. Учитель всегда занимал поистине особое место в обществе, так как он был и остается носителем основных принципов всеобщего образования. На протяжении многих лет на земле были войны, конфликты и катастрофы, но учитель по-прежнему не утратил своей основной функции обучать и воспитывать. Здесь стоит упомянуть о том, что одни приходили, другие скрывались в бурных потоках жизни, но всегда появлялись те, которых мы называем новаторами. Эти люди приносили в развитие общества что-то новое, так же, как и в педагогику. Педагогика является неотъемлемой частью нашей жизни. Мы с ней сталкиваемся при воспитании, обучении и получении образования. Но мы не должны забывать о наших педагогах, которые дают знания нам и нашим детям, поэтому они должны быть полноценными специалистами в условиях современного рынка. Говоря о специалистах новой формации, можно сказать, что педагог должен всегда стремиться к новому, изучать новые технологии и, конечно же, не отставать от развития современной техники. Для этого у нас в Республике разработана специальная программа по обучению педагогов новой формации, будущих конкурентоспособных специалистов. Концепция непрерывного педагогического образования педагога новой формации (концепция) является стратегическим документом, определяющим цель, задачи и основные направления развития педагогического образования в РК. Данный документ разработан в соответствии с нормативно-правовой базой, действующей в сфере образования РК. Вместе с тем, именно образование наиболее тесно связана со становлением личности человека, в состоянии преодолеть негативные тенденции в развитии общества, ключевой фигурой в этой сфере был и всегда будет педагог компетентный специалист, социально зрелая творческая личность, способная и стремящаяся к профессиональному самосовершенствованию. Педагогическое образование является приоритетным звеном всей системы образования, так как определяет эффективность ее функционирования в целом и каждого ее звена в отдельности.

Целью педагогического образования на разных его этапах является содействие развитию компетентности педагога, его способности решать профессиональные задачи, обусловленные особенностями развития системы образования в РК на современном этапе, введением общего 12-летнего образования. Острые проблемы, назревшие в педагогическом образовании Республики, необходимость повышения качества подготовки педагогических кадров требуют его реформирования в соответствии с тенденциями развития мирового образовательного пространства в контексте устойчивого развития общества. Актуальность сферы образования взрослых для Казахстана обусловлена следующими факторами: трудностью адаптации взрослого населения к новым социально-экономическим условиям, снижением занятости взрослого

населения, ростом безработицы, снижением уровня доходов на душу населения, потерей квалификации взрослого населения и отсутствием требуемых навыков, опасностью снижения уровня доступности образования для детей, чьи родители социально и экономически не адаптированы в обществе. Особую тревогу вызывает положение сельских жителей, которые в силу ограниченного доступа к получению профессионального образования практически неконкурентоспособны на формальном рынке труда. В последние годы особо проявляется тенденция увеличения образовательных потребностей и запросов взрослых, стремление повысить свою профессиональную квалификацию, функциональную и технологическую грамотность, компетентность и общую культуру.

В Казахстане в настоящее время план действий по образованию взрослых интегрирован в стратегические государственные программы образования и снижения бедности, а также в другие социально-экономические планы и программы.

В Послании Президента Республики Казахстан — Главы государства Н. А. Назарбаева «Социально-экономическое обновление — главное направление Казахстана» (январь, 2012) народу Казахстана — отмечалось, что вопрос развития малых городов, где основная часть работоспособного населения трудится на одном или нескольких (немногих) градообразующих предприятиях, как правило, одного профиля, и которые наиболее подвержены социальным рискам, требует особого внимания. Помимо экономических проблем моногородов (остановка либо угроза остановки основного градообразующего предприятия, истощение рудной базы добывающих предприятий, высокая степень износа инженерной и социальной инфраструктуры, низкая степень диверсификации экономики города, высокая зависимость занятости населения от градообразующего предприятия, высокая степень зависимости городского бюджета от налоговых поступлений от градообразующего предприятия и сокращение налоговой базы, высокая экологическая нагрузка на территорию) существуют и социальные проблемы, такие как высокий уровень безработицы и занятости, низкий уровень доходов населения большинства моногородов, низкое качество жизни, возможные тенденции роста социальной напряженности. С этой целью была поставлена задача разработать Программу развития моногородов, в которой в качестве основных мер представлены оптимизация структуры занятости, включающая создание эффективной системы обучения, организация профессиональной подготовки, переподготовки, повышения квалификации взрослого населения по востребованным специальностям (для ГПФИИР и региональных инвестиционных проектов) и содействие в трудоустройстве, содействие развитию предпринимательства, повышению мобильности трудовых ресурсов. Проблема усовершенствования профессионального образования взрослых и повышения их функциональной грамотности на современном уровне в развитых и развивающихся странах является актуальной. Можно привести в пример принятые законы и стратегии в области образования взрослого населения стран южно-восточной Европы. Данная документация, имеющая государственное значение, направлена на обеспечение участия безработных взрослых в социально-экономическом процессе.

Руководствуясь практикой зарубежных стран, необходимо на национальном уровне создать соответствующие нормативы касательно образования взрослого населения, разработать современные методы обучения взрослых. На современном этапе вопрос о необходимости исследования проблемы организации обучения взрослых, разработки теории образования взрослого населения нашей страны и определения практических путей ее реализации остается острым. Особенно остро стоит вопрос об организации новых подходов в решении проблем обеспечения занятости населения моногородов, в том числе социально незащищенных категорий населения (люди предпенсионного возраста, инвалиды, мигранты, женщины), которые особо нуждаются в повышенном внимании со стороны государства. Важнейшую роль в данном процессе призваны играть университеты.

Своей деятельностью и реализацией социальных функций университеты способны создавать условия для общеобразовательной и профессиональной подготовки граждан, обеспечивая тем самым условия для их включения в трудовую жизнь, в общество, а также для эффективного развития регионов и страны в целом. Кроме того, особое внимание уделяется анализу структуры предпочтений населения и работодателей относительно организации системы общеобразовательного и профессионального образования, поскольку эти предпочтения будут учитываться в разработке образовательных траекторий. В целях решения поставленной проблемы предусмотрено: организация психологической консультации для взрослого населения, создание и использование новых авторских образовательных программ с учетом рынка труда и социально-экономического темпа развития моногорода, региона, целью которых будет совершенствование их функциональной грамотности: грамотность для повышения профессиональной квалификации и трудоустройства, грамотность в вопросах информационно-коммуникационных технологий, информационная грамотность, включающая навыки использования средств массовой информации, правовая, финансовая и научно-практическая. Вся работа нацелена на наращивание уже имеющихся у граждан профессиональных компетенций, а не на их постоянное развитие (обновление) и смену в соответствии с быстро меняющимися потребностями рынка труда и потребностями развития техники и технологий. Повышение квалификации безработных взрослых, предоставление им современной информации и психологической консультации повысит их общественную активность.

Литература

1. Мониторинг непрерывного образования: инструмент управления и социологические аспекты / науч. рук. А. Карпухина; Сер. «Мониторинг. Образование. Кадры». — М. : МАКС Пресс, 2007. — 340 с.
2. Послание Президента Республики Казахстан Н. А. Назарбаева народу Казахстана, январь 2012 год — <http://inform.kz/indexrus.html>.
3. ГОСО РК 3. 08. 270-2006 «Образование высшее профессиональное». Бакалавриат.
4. Закон Республики Казахстан «Об образовании». — Алматы, 2000.
5. Подласый И. П. Педагогика, М. , «Владос», 1999 г. , т. 1, 2.

6. Журнал «Вопросы педагогики», No1, 2006 г.

5. Столяренко Л. Д. Педагогика, Ростов–на–Дону, «Феникс», 2000 г.

БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ОҚУ ҮРДІСІНДЕГІ МИҒА ШАБУҢ ӘДІСТЕМЕСІМЕН ПӘНДІК БІЛІМІН АРТТЫРУ

Жұмағалиева Гүлдәрі Қайыршаққызы

*Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық
университеті, Орал қаласы*

Білім берудегі инновациялық технологиялар - білім сапасын арттырудың негізгі жолы.

XXI ғасыр ұлттық бәсеке, ақпараттық сайыс инновациялық технологиялар, күрделі экономикалық реформалар сияқты көріністермен ерекшеленеді. Сол кезеңге сай интеллектуалды, дені-сау, ой-өрісі жоғары дамыған әлемдік деңгейдегі жоғары білімі бар азаматтарды тәрбиелеу – мемлекеттік ең маңызды стратегиясы.

Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы

Әлемнің көптеген алдыңғы қатарлы елдерінің білім беру жүйесі білім берудің құрылымын, мақсатын, мазмұны мен технологиясын өзгертті. Білімді, білікті, дағдыларды бұрынғыдай механикалық түрде беру емес, ақпараттық-зияткерлік ресурстарды өз бетінше тауып, талдап және пайдалана білетін, инновациялық идеялардың қуат көзі болатын, жедел өзгеріп отыратын әлем жағдайында дамитын және өзін-өзі ашып көрсете алатын болашақ маман тұлғасын қалыптастыру басымдылық болып табылады.

Қазақстандағы білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы жобасында Қазақстанда оқытындарды сапалы біліммен қамтамасыз етіп, халықаралық рейтингілердегі білім көрсеткішінің жақсаруы мен қазақстандық білім беру жүйесінің тартымдылығын арттыру үшін, ең алдымен, педагог кадрлардың мәртебесін арттыру, олардың бүкіл қызметі бойына мансаптық өсуі, оқытылуы және кәсіби біліктілігін дамытуды қамтамасыз ету, сондай-ақ педагогтердің еңбегін мемлекеттік қолдау мен ынталандыруды арттыру мәселелеріне үлкен мән берілген.

Қазіргі уақытта Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық - техникалық университетінің білім беру жүйесінде де сабақтарды инновациялық тұрғыдан беру технологиясы әрбір оқытушыға міндеттелген.

Осыған байланысты өзімнің сабақ беру әдістемеме «Жануарлар физиологиясы» пәнінен зертханалық сабағын «Қос шеңбер» атты ойынды қолданып, білім алушылар арасында эксперимент сабақтарын өткізген болатынымын.

Ойын үрдісін қолдану арқылы білім алушылардың еске сақтау құзыретін жоғарлатуды арттырады, ойын үрдісінде қолданылатын презентациялар бір жағынан студенттерге жаңа материалды (иллюстрация, фотосуреттер, бейнелік,

дидактикалық материалдар, т. с. с.) көрнекті түрде көрсету құралы еске сақтау қабілетін арттыратын болса, екінші жағынан осы материалдарды және оны қолдану арқылы сабақты меңгерту процесін жеңілдетеді.

Ойын үрдісін қолдану сабақтары педагогикалық технологияның алға басқан тағы бір қадамы.

Эксперименттің ойы:

- білім алушылардың еркін ойлауына мүмкіндік береді;
- ақыл-ойын дамытады;
- сабаққа дұрыс қатыса алмайтын, яғни өз ойын топ алдында жеткізе алмайтын білім алушылардың тақырыпты түсінуіне мүмкіндік береді;
- шығармашылық белсенділігін арттырады;
- ұжымдық іс-әрекетке тәрбиелейді;
- тіл байлығын жетілдіреді;
- жан-жақты ізденушілігін арттырады.

Қазіргі заман талабына сай адамдардың мәлімет алмасуына, қарым-қатынасына ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың кеңінен қолданысқа еніп, жылдам дамып келе жатқан кезеңінде ақпараттық қоғамды қалыптастыру қажетті шартқа айналып отыр.

Ақпараттық қоғамның негізгі талабы – білім алушылардың ақпараттық білім негіздерін беру, логикалық ойлау-құрылымдық ойлау қабілеттерін дамыту, ақпараттық технологияны пайдалану дағдыларын қалыптастыру және оқушы әлеуметінің ақпараттық сауатты болып өсуі мен ғасыр ағымына бейімделе білуге тәрбиелеу, яғни ақпараттық қоғамға бейімдеу.

Ұстаз үшін нәтижеге жету шәкіртінің білімді болуы ғана емес, білімді өздігінен алуы және алған білімдерін қажетіне қолдану болып табылады. Бүгінгі маман – ертенгі жаңа әлем. Бүгінгі күні ақпараттар ағымы өте көп. Ақпараттық ортада жұмыс жасау үшін кез келген педагог өз ойын жүйелі түрде жеткізе алатындай, ақпараттық мәдениеті дамыған, интерактивтік тақтаны пайдалана алатын, заман талабына сай жаңа инновациялық технология әдістерін үйрету, бағыт-бағдар беруші – мұғалімдерміз.

Сабақ беру барысында жаңа әдістерді қолданып білім алушыларға берілетін сабақ тақырыптарын түрлі оқыту әдістерін пайдаланып өткізу арқылы студенттерге жеткізуге болады.

Білім берудегі жаңа инновациялық технологияларды білім берудің қай саласында болмасын қолданған дұрыс деп ойлаймын.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы // Астана, 2010.
2. <https://tengrinews.kz/zakon/kaz/docs?ngr=V070005111>-сайты
3. Раджерс Э. Инновация туралы түсінік. – //Қазақстан мектебі, №4, 2006.
4. Қабдықайыров Қ. Инновациялық технологияларды диагностикалау. – А, 2004.

ПРИМЕНЕНИЕ МЕТОДА СИНКВЕЙНА В РАЗВИТИИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ РЕЧИ СТУДЕНТОВ

Калдыкозова Сандугаш Еркимбековна

*Южно - Казахстанский государственный университет имени М. Ауезова,
город Шымкент*

В свете современных требований к высшему образованию и воспитанию особую актуальность приобретает подготовка специалистов на основе интеграции образования, науки и производства, индивидуализации обучения с применением комплекса активных методов, новых информационных технологий, с созданием возможностей для выявления, формирования и развития творческой индивидуальности, интеллектуальных и практических способностей студентов [1]. В связи с этим объективной необходимостью становится применение преподавателем инновационных технологий на занятии, а также необходимо придерживаться тенденции перехода от информационных форм к активным формам и методам обучения, которые предполагают элементы проблемности, научного поиска, использование резервов самостоятельной работы обучающихся. Одним из таких приемов, применяемых нами на занятиях профессионального русского языка в казахской аудитории, является прием написания дидактического синквейна. В условиях современной образовательной среды анализ авторских работ показал, что синквейн – метод обладает большим педагогическим потенциалом. Синквейн рассматривают как прием для «стимуляции развития критического и творческого мышления» (П. В. Пантюхова), как «средство самооценки» обучающимися усвоенных знаний, навыков и компетенций изучаемой дисциплины (А. И. Сергеева), как «способ синтеза учебного материала на этапе рефлексии» (И. Ю. Тарханова) и т. д. [2]

Синквейн – нерифмованная пятистрочная стихотворная форма, возникшая в США в начале 20 века. Форму синквейна разработала американская поэтесса Аделаида Крепси, опиравшаяся на японские миниатюры – хокку. В последующем синквейн стал использоваться в дидактических целях, как эффективный метод развития образной речи, который позволяет быстро получить результат. Синквейн - это краткая, но разносторонняя и емкая характеристика какого-то предмета или явления, краткое резюме на основе больших объемов информации. [3]

Исследователями, работающими в проблематике формирования критического мышления, отмечается, что основная дидактическая направленность метода синквейна заключается в развитии интеллектуальных способностей, позволяющих учиться самостоятельно на основе грамотной обработки информации, и ее творческого представления в определенной форме. Таким образом, обучающийся учится самоанализу, самооценке, осознанному отношению к информации в целом [3]. Простота построения синквейна делает его одним из эффективных методов развития языкового сознания обучаемого, который позволяет быстро получить результат. Написание синквейна является также формой свободного творчества, требующей от автора умения находить в

информационном материале наиболее существенные элементы, делать выводы и кратко их формулировать.

Актуальность и целесообразность использования синквейна объясняется тем, что прежде всего: 1) развивается образное мышление, открываются новые творческие интеллектуальные возможности; 2) совершенствуются коммуникативные навыки, использование синквейна способствует обогащению и актуализации словаря; 3) вырабатывается способность к анализу, развивается умение резюмировать большой объем информации; 4) заметно повышается интерес к изучаемому материалу; 5) время, отведенное на запоминание информации заметно уменьшается.

Традиционно обучение профессиональному русскому языку проходит на материале текстов, относящихся к той науке, которую студенты выбрали в качестве будущей специальности, так как учебные тексты являются главным источником получения и передачи информации. Оперирование информативным содержанием научного текста рассматривается как основной компонент обучения [4]. В связи с этим, мы считаем, что целесообразно применение метода синквейна при изучении текстов специальности, так как синквейн предполагает резюмирование информации, содержащейся в текстах. *После текстовый этап* работы представляет собой наиболее плодотворно реализуемый в интерактивном плане этап, представляет собой своеобразную «стадию рефлексии», на которой студенты перерабатывают полученную из текста информацию, закрепляя новый материал. Прочитанный текст является базой для создания новых текстов, то есть синквейнов. Составление синквейна на после текстовом этапе работы над текстом открывают возможности для применения студентами своего жизненного, учебного и коммуникативного опыта в процессе решения коммуникативных задач, развития логического мышления, воображения, памяти, внимания.

Дидактический синквейн состоит из 5 строк. 1 строка - тема синквейна, включает в себе одно слово (обычно существительное или местоимение), которое обозначает объект или предмет, о котором пойдет речь. 2 строка - два слова (прилагательные или причастия), они дают описание признаков и свойств выбранного в синквейне предмета или объекта. 3 строка - образована тремя глаголами или деепричастиями, описывающими характерные действия объекта. 4 строка - фраза из четырех слов, выражающая личное отношение автора синквейна к описываемому предмету или объекту (афоризм). 5 строка - одно слово-резюме, характеризующее суть вопроса или объекта. [5]. Четкое соблюдение правил написания синквейна не обязательно. Например, для улучшения текста в четвертой строке можно использовать три или пять слов, а в пятой строке – два слова. Возможны варианты использования и других частей речи.

Этапы работы над составлением синквейна:

1. Сформулировать тему;
2. Подобрать прилагательные, описывающие свойства, характеризующие тему;
3. Подобрать глаголы, описывающие действия темы;
4. Выразить свое личное отношение к теме одной фразой;
5. Подобрать одно заключительное слово, характеризующее тему.

На занятиях профессионального русского языка студентам специальности «Безопасность жизнедеятельности и охрана окружающей среды» предлагаем составить синквейны на темы «Вредные вещества», «Землетрясение», «Пожар».

Примеры синквейнов.

1. Вредные вещества

Отравляющие, токсичные

Отравляют, поражают

Вредные вещества представляют наибольшую опасность для организма, вызывают отравление всего организма, поражают ЦНС, систему кроветворения, вызывают патологические изменения печени, почек, приводят к нарушению генетического кода и т. д.

Опасные вещества

2. Землетрясение

Тектоническое, вулканическое

Разрушает, повреждает

Землетрясение возникающее в результате внезапных смещений и разрывов в земной коре или в верхней части мантии, приводящих к разрушению зданий, сооружений, пожарам и человеческим жертвам.

Сейсмическое явление

3. Пожар

Массовый, шквальный

Уничтожает, сжигает

Пожар возникает в результате неосторожного обращения с огнем, а также несоблюдения правил эксплуатации производственного оборудования, самовозгорания веществ.

Процесс горения

Помимо самостоятельного составления нового синквейна, возможны следующие варианты:

- Составление мини-текста по специальности по готовому синквейну (использование слов и фраз, входящих в состав синквейна). При данном виде работы можно увидеть в полной мере не только лексический объём знаний обучающихся, но и коррекцию, развитие речевых и мыслительных способностей. Возникает множество вариантов для создания новых текстов. Предложенная “калька” в виде строчек синквейна стимулирует интерес не только к изученной теме, но и к дисциплине.

-Коррекция и совершенствование готового синквейна. По уже предложенному готовому синквейну осуществляется работа по обсуждению неточных фраз и замены их другими.

-Анализ неполного синквейна для определения отсутствующей части (например, дан синквейн без указания темы – без первой строки, студент должен на основе существующих ее определить).

По ходу написания синквейна могут задаваться наводящие вопросы, причём пятистишие может составляться как индивидуально, так и в группах.

Эффект групповой работы по написанию синквейна представляет особый интерес. В группе задается общая тема написания, процессуально осуществляемая

в малых группах. Участники группы составляют синквейны, далее они зачитываются, и проводится голосование за «синквейн-победитель». При обсуждении выясняется разность взглядов, мнений, способ изложения мыслей. Работа в малых группах на фоне формирования аналитических способностей, позволяет студентам развивать личностные качества: инициативность, коммуникативность, ответственность, настойчивость, решительность и др. , Вариативность метода, в виде разноплановости заданий, позволяет решать широкий спектр педагогических задач. [6]

В завершении еще раз отметим, что при внешней простоте формы, синквейн - быстрый, но мощный инструмент для рефлексии, ведь резюмировать информацию, излагать сложные идеи, чувства и представления в нескольких словах не так-то просто. [7]В условиях большого количества бесполезной, бессистемной информации синквейн является быстрым и технологичным приемом для ее рефлексии, синтеза и обобщения. К тому же, синквейн является формой свободного творчества. Таким образом, гармонично сочетаются все три основные образовательные системы: информационная, деятельностная и личностно-ориентированная. Вышеперечисленное, безусловно, является основополагающим при формировании профессиональной речевой компетенции.

Литература

1. Акименко В. М. Новые педагогические технологии: Учеб. -метод. пособие. Ростов н/Д. , 2008.
2. Пантюхова П. В. Роль синквейна при формировании учебно-познавательной компетенции в процессе обучения английскому языку студентов-лингвистов [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.rusnauka.com
3. Ермакова Ж. Т. Синквейн на занятиях профессионального русского языка. URL: [http:// repository. eni. kz/bitstream/handle/123456789/3894/ermakova. pdf](http://repository.eni.kz/bitstream/handle/123456789/3894/ermakova.pdf) (дата обращения 15 декабря 2015).
4. Мотина Е. И. Язык и специальность: лингвометодические основы обучения русскому языку студентов - нефилологов. – М. : Русский язык, 1988.

ЖАҢА ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯНЫ ОҚУ ҮРДІСІНДЕ ОҢТАЙЛАНДЫРУ МЕН ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУ

С. А. Калкабаева, С. С. Пиртаева

*М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті,
Шымкент қ.*

Біз «өмір бойына жететін білім алу» моделінен «өмір бойы білім алып өту» моделіне көшуге тиіспіз деп Елбасы көрсеткендей бүгінгі күнде қоғамымызда болып жатқан түбірлі өзгерістерге байланысты білім жүйесіне және оның мазмұны мен оқыту технологиясына да көптеген жаңалықтар енуде [1]. Қазіргі кездегі шапшаң жүріп жатқан жаһандану үрдісі әлемдік бәсекелестікті күшейте түсуде. Білім беру үрдісін ақпараттандыру инновациялық технологияларды

пайдалану арқылы дамыта оқыту, дара тұлғаны бағыттап оқыту мақсаттарын жүзеге асыра отырып, оқу – тәрбие үрдісінің барлық деңгейлерінің тиімділігі мен сапасын жоғарылатуды көздейді. Біріккен ұлттар ұйымының шешімімен «XXI ғасыр – ақпараттандыру ғасыры» деп аталады. Қазақстан Республикасының Білім туралы заңында: «Білім беру жүйесінің басты міндеттерінің бірі – білім беру бағдарламаларын меңгеру үшін жағдайлар жасау керек» – деп көрсетілген [2]. Солардың бірі білім беруді ақпараттандыру барысында дидактикалық және оқыту құралы болып компьютер саналады. Сондықтан кез келген білім беру саласында мультимедиялық электрондық оқыту құралдары барлық пәндерді оқытуға пайдаланады. Интерактивті құралдардың көмегімен оқытушының, студенттің шығармашылықпен жұмыс істеуіне жол ашылып отыр. Білім берудегі интерактивті технология – мұндағы интерактивті сөзі - inter (бірлесу), act (әрекет жасау) ұғымын білдіреді, сабақта студенттің бірін-бірі толықтыратын, барлық студенттердің қатысуын ұйымдастыратын оқыту барысы [3]. Жаңа инновациялық технологияның тиімділігі келешек ұрпақтың жан-жақты білім алуына, іскерлігі мен шығармашылығын еркін дамытуға жол ашатын педагогикалық-психологиялық жағдай жасауында.

Мұғалімнің көшбасшылық қабілеті ең бірінші сабаққа даярлықтан басталады. Мұғалімнің осы шығармашылық әрекеті арқылы студенттің шығармашылық қабілеті қалыптасады [4]. Ал, көшбасшылық қабілеттер шығармашылық елес, шығармашылық ойлау арқылы жүзеге асады. Студентті шығармашылық ойлауға, жылдамдыққа, икемділікке, тапқырлыққа үйрету мұғалімнің әр сабағында қалыптасып отыратыны анық.

Ұлы ағартушы Ахмет Байтұрсыновтың «Ұстаз үздіксіз ізденгенде ғана, шәкірт жанына нұр құя алады», – деген сөзі ізденімпаз, жаңаша ұстаздарға арналғандай. Мұны әрбір мұғалім жадында сақтауы тиіс.

Қазақстанның әлемдегі бәсекеге барынша қабілетті 50 елдің қатарына кіру стратегиясын жүзеге асыру үшін қазіргі қоғамға шығармашылық қабілеті бар, талантты, іскер мамандар қажет. Ал бүгінгі студент ертең осы стратегияны жүзеге асыратын болашақ маман.

Интерактивті оқытудың әр түрлілігі мен көп формалылығы осы мақалада әр қайсысын сипаттауға мүмкіншілік бермейді. Сондықтан, біз биологияны оқытудың теориясы мен әдістемесі кафедрасында жиі қолданатын интерактивті оқытудың теориясы мен технологиясын қарастырамыз.

Зерттеу мақсаты: Білім беру үрдісінде инновациялық технология құралдарын кіріктіру арқылы студенттерді белсенді іс-әрекетке дайындау.

Зерттеу міндеті: жоғары білім беруде инновациялық технологияларды қолдануды жүзеге асырудың жолдарын айқындау; жас физиологиясы және мектеп гигиенасы пәнінен білім беруде инновациялық технология құралдарын кіріктіру дәрістері мен сабақтарының әдістемесін жасау.

Интерактивті оқыту дегеніміз оқытушы мен оқушы арасында қарым-қатынасты қалыптастыратын диалогты оқыту. Болонья процесі ауқымында оқу нәтижелері жоғары мектептің негізгі қызметі болып танылады. Нәтижеге бағытталған білім оқу процесінде студентті бірінші орынға шығаруды талап етеді. Ал бұл ұстаным әрбір оқытушыға студенттердің белсенділігін арттыратын оқыту

әдістемелерін қолдануды міндеттейді, өйткені бүгінгі күні оқу процесі: бұрынғыдай *үйрету, оқыту, беру* сынды сыртқы ықпалды білдіретін етістіктерден құралмай, *ұйымдастыру, жағдай жасау, бағыт-бағдар беру, басқару* сияқты ұғымдардан тұрады. Оқу процесі студентке бағытталып, студентцентристік идеяларды ұстанғандықтан, бұл қарым-қатынас оқытушы мен студенттер, студент пен басқа студент, студенттердің шағын топтары арасында өтеді. Бүгінгі күні білім беру жүйесінде мәселені тіпті мынандай төтесінен қоюға болады: «Үйрену мен үйрету тек өзара белсенді әрекеттерге негізделген қарым-қатынас арқылы жүзеге асырылады» және «Тек әрекеттесу арқылы ғана үйренуге немесе үйретуге болады». Міне, осы себептерге байланысты **жоғары мектепте оқу процесінің негізін интерактивті әдістемелер құрауы керек**, әрбір оқытушы интерактивті құралдар мен тәсілдерді өзінің әдістемесінің төрінен көруі қажет. Сондықтан дамыған елдердің жоғары мектептерінде интерактивті әдістеме оқу процесінің негізін құрап, ең басты үйрену технологиясы болып есептелінеді.

Интерактивті құралдарды сабаққа пайдаланғанда дидактикалық бірнеше мәселелерді шешуге көмектеседі: пән бойынша базалық білімді меңгеру; алған білімді жүйелеу; өзін-өзі бақылау дағдыларын қалыптастыру; жалпы оқуға деген ынтасын арттыру; студенттерге оқу материалдарымен өздігінен жұмыс істегенде әдістемелік көмек беру. Студенттердің көпшілігі естігенінің 5% және көргенін 20% есте сақтайтыны белгілі. Аудио және видеоақпаратты бір мезгілде қолдану есте сақтауды 40-50% дейін арттырады.

Қазіргі заманда жас ұрпаққа білім беру жолында жаңа инновациялық технологияны оқу үрдісінде оңтайландыру мен тиімділігін арттырудың маңызы зор. Биология және физиология пәндерінен білім беруде жаңа ақпараттық технологиялар белсенді түрде пайдаланылады. Барлық тақырып бойынша дәрістер интерактивті түрде, сабақтар коучингтік тәсілмен өткізіледі. Мультимедиялық құралдар белсенді қолданылып, дәріс материалы Power Point презентациясы түрінде беріледі. Интерактивтік тақтамен жұмыс істеу барысында жасалған файлдар PDF форматында сақтап, студенттерге электронды пошта арқылы жіберіледі.

Кері байланыс. Дәрістің соңында тақырып бойынша бес тест сұрақтары слайдпен беріледі. Студенттер жауабын біз құрастырған кері байланыс парағында белгілейді (сурет1).

Сурет1.

Дәріс тақырыбы бойынша студенттің білімін, дәріске қатысуын бақылау кері байланыс Парағы

Дәріскер - Биологияны оқытудың теориясы мен әдістемесі кафедрасының профессоры Қалқабаева Сейсенкүл Ахметқызы

Студенттің Т. А. Ә. ----- **Топ №**-----

Мамандық-----

№ 1 Дәріс тақырыбы:-----

Тест жауабы:

1. a) b) c) d) e)

2. a) b) c) d) e)

3. a) b) c) d) e)

4. a) b) c) d) e)

5. a) b) c) d) e)

Т. с. с. 14 дәріс тақырыбы, тест жауаптары беріледі.

Кері байланыс студенттердің талқылап отырған тақырыпты ұққанын, оқуды ұйымдастыру мен өткізудің кемшіліктері мен артықшылықтарын көруге, нәтижелерін бағалауға, дәріске қатысуын қадағалауға мүмкіндік береді.

Рефлексия. Содан соң экранға дәрістің сапасына баға беру үшін кері байланыс шығу карточкасы ұсынылады (кесте 1).

Кесте 1. Шығу карточкасы

Сұрақтар				
1	2	3	4	5
Дәріс Сізге ұнады ма? Өз пікіріңізді дәлелдеңіз.	Дәрістің ең ұтымды жерлері қандай болды?	Бүгінгі үйренгеніңіз Сіз үшін болашақта қажет болады деп ойлайсыз ба? Неліктен?	Осы тақырып бойынша қандай ақпарат көздерін қарастырасыз?	Бүгінгі дәріске қандай өзгерістер енгізер едіңіз?

Студенттерге дәріс тақырыбы аясында өз ойларын айтуды ұсынылады. Барлық айтылған пікірлер дәріскер тарапынан да, басқа қатысушылар тарапынан да үнсіз, даусыз, түсініктемесіз және сұрақсыз тыңдалуы тиіс. Әрбір сөйлеушіге айтқандары үшін алғыс айтқан дұрыс.

Оқытушы келесі дәріске дайындалғанда студенттер тарапынан айтылған ұсыныстар, пікірлер ескерілуі керек және кері байланыс парағындағы тест жауаптарын тексеріп әкелуі қажет.

Оқу-тәрбие үрдісінде жаңа инновациялық технологияларды ендірудің алғы шарттарына оқытушылардың инновациялық іс-әрекетін қалыптастыруы, технологияны меңгерген әрбір оқытушы өз сабағын нәтижелі даму жағынан көре алу мүмкіндігі жатады. Жаңа инновациялық технологияны қолдану келесі кезеңдер арқылы жүзеге асырылады: оқып үйрену, меңгеру, өмірге ендіру, дамыту. Білім беру үрдісінде инновациялық технология құралдарын пәндер бойынша тәжірибелік сабақтарда қолдану ерекшелігі: әр студент өздігінен жұмыс істеуге дағдыланады; студенттің жеке қабілеті айқындалады; іштей бір-бірінен қалмауға тырысып, талпынады; тапсырманың күрделену деңгейіне сәйкес студенттің ойлау қабілеті артады; әр студент өз деңгейіне, қабілетіне қарай бағаланады және әр студент өзінің алатын бағасын біліп отырады. Сонымен қатар бір сабақта бірнеше тапсырма орындайды. Білім берудің қазіргі негізгі мақсаты білім алып, білік пен дағды, машыққа қол жеткізу ғана емес, солардың негізінде дербес, әлеуметтік және кәсіби біліктілікке, ақпаратты өзі іздеп табу, талдау және ұтымды пайдалану, жылдам өзгеріп жатқан бүгінгі дүниеге лайықты өмір сүру және жұмыс істеу болып табылады.

Қорыта келе, жаңа инновациялық технологияны, оның ішінде интерактивті сабақ өткізу әдістерін оқу үрдісінде оңтайландыру мен тиімділігін арттыру қазіргі

жаңа ақпараттық дамыған қоғамда студенттерді белсенді шығармашылық іс-әрекетке дайындайды, сабақта инновациялық оқыту құралдарын тиімді пайдалану студенттердің пәнге деген қызығушылығын арттырады, компьютерлік оқыту әрбір студенттің өздігінен білім алуының меншікті траекториясын қамтамасыз ететін білім берудің ашық жүйесін құрайды, ақпаратпен жұмыс істей алу біліктілігін қалыптастырады және қатынас жасау қабілетін дамытады, оқу процесінде студенттердің танымдық іс-әрекетін қолайлы ұйымдастыруға мүмкіндік туғызады, білім беруді ақпараттық-әдістемелік тұрғыда қамтамасыз етеді.

Пайдаланған әдебиеттер тізімі

1. Н. Ә. Назарбаев «Қазақстан - 2050» стратегиялық бағдарламасы.
2. Қазақстан Республикасының Білім туралы 2007 жылғы 27 шілдедегі N319 Заңы.
3. Ступина, С. Б. Технологии интерактивного обучения в высшей школе: учебно-методическое пособие/ С. Б. Ступина. Саратов: Издательский центр «Наука», 2009. 52с.
4. Kalkabayeva S. A. , Talkhanbayeva Z. A. , Seitmetova A. M. , Andabayeva K. T. // Methodical innovations in the system of higher education, European Applied Sciences Wissenschaftliche Zeitschrift. 2014. №36. Pp. 4-7.

ИННОВАЦИОННЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ ОБУЧЕНИЯ НАВЫКАМ ОКАЗАНИЯ НЕОТЛОЖНОЙ ПОМОЩИ

Клочкова Екатерина Владимировна

Аимбетова Динара Болатовна

*Карагандинский государственный медицинский университет,
Центр практических навыков, г. Караганда.*

В данной статье представлен многолетний опыт проведения занятий с использованием клинических сценариев для студентов на старших курсах.

В современном мире перед медицинскими вузами все чаще стоит задача, чтобы подготовить грамотных и высококвалифицированных специалистов, которые будут конкурентоспособны на рынке труда. Этого невозможно достичь не изменяя саму систему подготовки будущих врачей, а так же без внедрения инновационных и современных методов образования.

Начиная с 2007 года в целях улучшения медицинского образования и повышения его качества в медицинских образовательных учреждениях создаются различные учебно-клинические, тренировочные или симуляционные центры. В настоящее время центр практических навыков при Карагандинском государственном университете представляет собой своеобразную базу, оснащённую различной современной аппаратурой, всевозможными муляжами, фантомами, высокотехнологичными манекенами, которые дают студенту освоить

различные практические навыки и манипуляции. Это первый положительный момент.

Во-вторых, центр дает возможность, как студентам, так и дипломированным специалистам, содействовать возникновению, а так же развитию и дальнейшему поддержанию своих знаний и умений в практической деятельности.

В-третьих, ни для кого не секрет, что медицинское образование невозможно представить без личного общения с реальными больными. На этом этапе возникает очередная этическая трудность: как обеспечить безопасность пациента, его дальнейшее благополучие.

Обеспечение безопасности пациентов является одним из приоритетов Всемирной организации здравоохранения (ВОЗ). В 2004 году по инициативе ВОЗ был создан Всемирный альянс за безопасность пациентов, в целях повышения осведомленности и активизации помощи и поддержки на высоком уровне в решении вопросов безопасности пациентов в мировом масштабе [1]. В 2009 году Альянсом при поддержке ВОЗ было опубликовано Руководство по обеспечению безопасности пациентов для медицинских вузов [2], в котором говорится, что все медицинские вузы должны попытаться создать надежную и безопасную сферу для обучения всевозможным навыкам, что студенты должны получить возможность развивать, поддерживать, улучшать клинические компетентности, а так же научиться формировать способность для обучения на протяжении дальнейшей карьеры.

Следовательно, приоритетной задачей медицинского образования, на данном этапе, является усиление и укрепление практических навыков, так как мало иметь огромный запас теоретических знаний, и не уметь воспользоваться ими на практике. К тому же, ни для кого не секрет, что на клинических дисциплинах часто нет тематических больных, а так же в рамках ограниченного времени, не всегда проводится детальный разбор курируемых больных. Вот на этом этапе и необходимо появление симуляционного обучения в образовательном процессе. Это рациональное и современное направление в медицинском образовании.

И так, что из себя представляет это обучение? Симуляция – это имитирование болезни или каких-либо отдельных ее симптомов. Другими словами, это организация учебного процесса, при котором студент действует в имитированной обстановке и знает об этом [3]. Достоинствами этого вида обучения в первую очередь является возможность смоделировать любую клиническую ситуацию с разной сложностью, что дает возможность обучать студентов на разных этапах обучения. Во – вторых, студент имеет возможность многократно повторять определенный навык, доводя свои действия до автоматизма. В третьих, симуляция дает возможность отрабатывать последовательность действий при чрезвычайных ситуациях и познакомить обучающихся с редко встречающимися заболеваниями. Всегда есть возможность допустить ошибку без риска для пациента. Это так же является немаловажным преимуществом.

Хотелось бы более подробно рассмотреть симуляционное обучение на примере элективной дисциплины «Симуляционный курс по неотложным состояниям». Этот курс проходит в центре практических навыков при Карагандинском государственном медицинском университете. Он рассчитан для студентов 5 курса, специальности «Общая медицина».

Основным принципом данного электива является получение знаний от простого к сложному. Именно к 5 курсу студенты уже прошли все базовые и общеклинические дисциплины, без которых невозможно полноценно оказать неотложную медицинскую помощь, такие как анатомия и физиология, фармакология, внутренние болезни, хирургические болезни и др. Этот принцип учитывался и при планировании рабочей программы симуляционного курса.

Основные методы, которыми пользуются преподаватели, это в первую очередь, отработка практических навыков, а так же проблемно – ориентированное обучение и командно–ориентированное обучение, разнообразные проблемные лекции.

Вся программа (135 часов/3 кредита) условно поделена на 3 блока.

В первом блоке студентам предложено вспомнить или изучить навыки, которые могут понадобиться при оказании помощи. Например, сердечно–легочная реанимация, интубация, дефибрилляция, регистрация ЭКГ, иммобилизация, кониктотомия, различные виды пункций и многие другие. Основная задача на этом этапе отработать все навыки до автоматизма, знать противопоказания или особенности проведения навыка у разных групп населения, например у детей или беременных женщин.

Во втором блоке происходит демонстрация клинических случаев с дальнейшим проведением дебрифинга. В ходе этой части студентам предоставляется возможность отработать не только определенный навык, но и полностью освоить пошаговый алгоритм диагностики и оказания помощи при разнообразных неотложных состояниях, включая многие аспекты которые могут возникнуть на госпитальном или догоспитальном этапах. В ходе занятия из студентов формируется малая группа, которая непосредственно принимает участие в оказании помощи. Обычно это 3-4 человека. Это активные участники симуляции. Остальная часть группы в это время наблюдают за происходящим через видеонаблюдение. Это пассивные участники. После завершения клинического сценария происходит поэтапное обсуждение случая. Студенты пытаются с помощью преподавателя проанализировать ситуацию, выявить ошибки, не забывая отмечать и положительные моменты при оказании помощи. По завершению дебрифинга, студенты самостоятельно пытаются составить правильный алгоритм оказания помощи при определенном состоянии, включая опрос пациента, физикальное обследование, диагностику основного заболевания, а так же провести профилактику возможных осложнений, и непосредственно оказать помощь в полном объеме, используя современные протоколы, принятые в Казахстане при оказании помощи.

В третьем блоке студентам предлагается составить свой клинический сценарий и реализовать его при помощи преподавателя. Здесь студенты работают в малых группах по 4-5 человек.

Еще одной немаловажной задачей, которую ставили преподаватели при планировании данной дисциплины, это развить навыки работы в команде. К сожалению, практически все обучение является индивидуальным, и студентам не предоставляется возможность работать совместно.

Навыки работы в команде не проявляются с первых же дней, но на второй неделе уже можно говорить о следующем: 1) студенты начинают быстро адаптироваться к новым членам команды и делать свою часть работы; 2) появляется конструктивный диалог, аргументы выбора того или иного препарата; 3) студенты учатся принимать чужую точку зрения, управлять своими эмоциями, а так же абстрагироваться от антипатий или личных симпатий; 4) делегировать обязанности. Но самое главное, что командная работа предполагает вовлеченность всех участников в общую работу для достижения общей цели; команда делает возможным решение задачи, которая не под силу одному.

И так, почему же все таки командная работа... Уже в конце трех недельного цикла студенты понимают важность работы в команде, их действия становятся более четкими и отлаженными, среди малой группы сразу выделяется лидер, который берет контроль над ситуацией в свои руки, и раздает дальнейшие указания, команда работает в тесной взаимосвязи, взаимовыручки и взаимопомощи. В дальнейшем это повысит безопасность, улучшит результаты работы, повысит удовлетворенность пациентов и создаст более благоприятные рабочие условия.

В заключении хотелось все таки отметить, что симуляционное обучение, каким бы высокотехнологичным оно не было, никогда не заменит реального общения врача с пациентом, но значительно сократит риск различных ошибок, в том числе и из-за человеческого фактора. Именно поэтому на базах любых медицинских образовательных учреждений должны создаваться специализированные симуляционные центры.

Выводы:

Во-первых, подобного рода образование должно быть направлено на развитие междисциплинарной интеграции. Во-вторых, должен быть унифицированный подход к обучению. В-третьих, желательно наличие дополнительного персонала, которые в случае небольшой поломки смогут быстро все исправить, не срывая занятия, и не стоит забывать про техническую и методическую поддержку. Только совокупность всех факторов поможет вывести медицинское образование на новый уровень.

Литература:

1. Всемирный альянс за безопасность пациентов. Программа перспективного развития. – ВОЗ, 2005. – 34 с.
2. WHO patient safety curriculum guide for medical schools. – WHO, 2009. – 258 p.
3. Муравьев К. А. , Ходжаян А. Б. , Рой С. В. Симуляционное обучение в медицинском образовании – переломный момент // Фундаментальные исследования. – 2011. – № 10 – С. 534-537.

ҒАБИТ МҮСІРЕПОВ ШЫҒАРМАШЫЛЫҒЫН ОҚЫТУДАҒЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТӘСІЛДЕР

Қадыров Ж.Т.

*М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан мемлекеттік
университетінің профессоры*

Бекматова Б.Е.

*Қазақ мектеп-гимназиясының
қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің оқытушысы
Петропавл қ.*

Ғ.Мүсірепов – қазіргі қазақ әдебиетінің көрнекті өкілдерінің бірі, ұлттық сөз өнері тарихындағы зор тұлға. Тәжірибелі қаламгер қырық жыл еңбек еткен шығармашылық жолында тек қазақ әдебиеті ғана емес, бүкіл көп ұлтты кеңес әдебиетінің асыл қорына үлес болып қосылған асыл туындар берді. Байқап отырғанымыздай, қаламгер өзі өткен өмір жолында кездескен жайларды түбегейлі зерттеп, оны шынайы көрсетуге тырысқан. Өзі білім нәрімен сусындаған оқу орындары, білім бұлақтары туралы пікірлері оқушының жазушы туралы ой-пікірін байытып, терең танып-білуіне өз үлесін қосады. Жазушының өз сөздерінен мысал келтірсек: «Мен сол кезде Орынбор рабфагын кейбір жоғары дәрежелі мектептермен теңесе алады-ау деп ойлаймын. Әсіресе, әдебиет, тарих жағынан көп нәрселерді түбірлеп оқытушы еді. Қалайда XIX ғасырдағы орыс классиктерін мен сол рабфакта ұғынып шыққандаймын. Әсіресе, Гоголь, Чехов, Горький бағыты ойыма қона қалушы еді. Рабфакты бітірер кезде жазу талабы менде ояна бастады. Қабырға газетіне бірінші рет ұзақ әңгіме жаздым».

Ғабиттің проза саласындағы зор еңбегі – «Қазақ солдаты» романы. Роман алғашында «Қазақ батыры» (1945) деген атпен шықты да кейіннен өңделіп, «Қазақ солдаты» болып қайта жарияланды. Роман Ұлы Отан соғысы тақырыбына арналып жазылған. Шығарманың композициялық түзілімі қазақ солдаты Қайроштың басынан кешкендерін көркем баяндау арқылы құрылған. Кеңес Одағының Батыры Қайырғали Смағұлов бас кейіпкер Қайрош Сарталиевтің түп тұлғасы ретінде алынған. Жазушы өмірде нақты болған адамның өмір жолын тізбектеп жаза бермейді, оларды суреткерлік елегінен өткізіп, оқиғаларды саралап, іріктеп береді. Қажетті жерлерінде қаламгерлік қиялға ерік беріп, әсірелеп, күшейтіп отырған. Романда өмірде нақты болған адамдармен бірге жазушылық фантазиядан туған кейіпкерлер де бар.

Роман он жасар баланың бағып жүрген бір табын сиырын тастап, қалаға қарай қашып келе жатуынан басталады. «Зытып келем, зытып келем. Артыма қарай-қарай зытам... Зытып келе жатқаным – қашып келемін, артыма қарай беретінім – қорқып келемін» – деп, басталатын шиыршық атқан жолдардан қорқып қашып келе жатқан жас баланың жай-күйі, ішкі жан-қозғалысы анық көрінеді. Бастап оқығаннан-ақ өнерге ғана тән сиқырлы қасиетімен өзіне үйіріп, жетелеп алып кетеді...Қалада қаңғып жүрген жерінен балалар үйіне түсіп тәрбиеленеді. Ұлы Отан соғысы басталғанда шекара күзетіп жүрген Қайрош өз еркімен сұранып, майданға аттанады. Романның дені неміс фашистерімен соғысқа

бастан-аяқ қатысқан Қайроштың басынан өткізген қилы-қилы, қиын-қыстау оқиғаларды суреттеуге арналған. Майдан өмірі-қатал өмір. Қайрош осындай қатал сындардан абыроймен өтеді. Майдан-адамның қандай екендігін дәл анықтайтын лаборатория. Қайроштың бойындағы туған жерге, туған халқына деген патриоттық сезімдер, дұшпанға сұсты, досқа жылы адамгершілік зор қасиеттер соғыстың қиын-қыстау кезеңдерінде барынша жарқырап көрінеді. Досқа адал, махаббатқа берік ер мінезді Қайроштың осылайша қалыптасу жолдары нанымды бейнеленген. Қайроштың өмір жолының әр тұсында түрліше адамдармен кездесеміз. Мүрсейіт милиционер, Мария апай, балалар үйінің бастығы сияқты кейіпкерлер шығарманың басында ғана көрініп қалып қояды. Ал Шеген, Борах сияқты достары жас Қайроштың адам ретінде қалыптасып жетілуіне айтарлықтай әсер етеді. Майдан шебінде жүргенде де Қайроштың маңынан жақсы адамдарды көреміз. Қатыгез соғыс керісінше, адамдардың бойындағы асыл қасиеттерді жанып, қайрай түскендей, түрлі ұлт өкілдерінен құралған жауынгерлер де жақсы мінездерімен көрінеді. Романда қазақ Қайрош, орыс Володя Толстов, Петр Ушаков, Вася Гришин, украин Мирошник, өзбек Самед арасындағы майдан табыстырған достық қарым-қатынас зор шабытпен бейнеленген. Бұлардың барлығы бір үйдің жандарындай. Туыстырған Жазушы өмірбаяны жөнінде болсын немесе шығармашылығы жөніндегі кіріспе әңгіме болсын, жиі пайдаланатын деректердің бірі – оның өмір тарихына қатысты өзінің не өзгенің жазған дүниелері – күнделіктері, жазған хаттары, естеліктері, мемуарлық шығармалары т.б. материалдар болып есептеледі. Жазушы өмірі мен шығармашылығына байланысты ғылыми зерттеулерді, әдеби-сын мақалаларды, не замандастарының естеліктерінен алуға болады. Осындай бай мұраларды оқушылар оқып, пайдалана білсе, әр жазушының өзіндік шығармашылық өмір жолын, өз заманының жаршысы болғанын, әдебиетте қалдырған асыл мұрасының өшпес ізін жете бағалайды. Ғ.Мүсірепов – өзінің алғашқы шығармаларында-ақ халық тілінің байлығын жақсы меңгергендігін байқатқан жазушы. Бұған оның әрбір кейіпкерге даралап сөз беруге талаптануы, кейіпкердің портретін нақтылап ашуға ұмтылуы, тамаша табиғат көріністерін шебер суреттеуі дәлел. Академик С. Қирабаев өзінің зерттеу еңбегінде «Ғабиттің жазушылық өнері шығарма сюжетінің жалаң баяндалып кетуіне жол бермейді. Ол әрқашан адам тағдыры туралы толғанады» [1, 177 б.] – деген.

Ғ.Мүсіреповтің өмірбаяны мен шығармашылығына кіріспе сағатын осылай жан-жақты зерттеу жұмыстарын пайдаланып, оқушылармен біріге отырып толық игеруге болады. Оқушылар Ғабиттің барлық еңбектерін жүйелеп жанрға бөліп, өмір жолын хронологиялық сызбаға түсіру жұмыстарын өздері орындайды. Отанға деген патриоттық сезім, Отанды жаудан қорғау мақсаты. Жазушының көрсетуінше, патриоттық, достық сезімдерді тоқтатарлық күш жоқ. Туған жерге, досқа деген ыстық сезімдер бойын билеген жауынгерлер небір ауыр шайқастарда асқан ерліктер жасап, жауды жеңіп шығады.

Романның басты ерекшелігі дегенде, алдымен, бірінші жақта жазылуын айтамыз. Барлық оқиғалар бас қаһарман Қайроштың көзімен көрініп, көзқарасымен беріледі. Баяндаудың бұл тәсілі кейіпкерлердің портретін «ішкі жағынан» көрсетіп жасауда ұтымдылық танытқан. Лирикалық шегіністер,

толқынды толғаныстар адам жанын жан-жақты ашып көрсетуге таптырмас табыстарға жетелеген. Романның басындағы он жасар бала мен соңындағы өмірдің не бір қия соқпақтарынан өткен сақа жігіттің өмірге деген көзқарастарындағы жер мен көктей айырма даму үстінде шебер көрсетілген. Кей сыншылар романда соғыс бейнесі толық жасалынбаған деген пікір білдіреді. Біздіңше, жазушының алдына қойған басты мақсаты Ұлы Отан соғысының көркем көрінісін жасау емес, соған қатысқан қарапайым қазақ солдатының жауынгерлік, азаматтық болмысын көрсету, оның ішкі жан-дүниесіне көбірек үңіліп, жан жүйесіндегі психологиялық өзгерістерді жіті қадағалап, сөз құдіретімен бейнелеген. «Қазақ солдатының» тілі көркем, кестелі сөз өрнектеріне бай. Табиғаттың өзіне жан бітірген сиқырлы сөз бедерлері жиі кездеседі. Ғ.Мүсірепов романының кейіпкерлеріне назар салғанда, қаламгердің портрет жасаудағы шеберлігін анық көреміз. Романды ажарландырып тұрған тағы бір өрнек – жалпы Ғ.Мүсіреповтің шығармашылығына тән жеңіл әзіл мен ащы мысқыл. Юмор мен сатира жау жақтың іс-әрекеттерін бейнелегенде жиі қолданылған. «Қазақ солдаты» романында соғыс шындығы реалистік шыншылдықпен бейнеленген.

XI сыныпта «Қазақ солдатын» толық игерту мақсатында жазғы демалыс уақытында оқып келу тапсырылған болатын. Романдағы кейіпкерлердің іс-әрекетіне, мінез-құлықтарына талдау жүргізу оқушылардың рухани әлемін, дүниетанымын байытуға, оларды биік адамгершілік қасиеттерге тәрбиелеуге негіз болады. Оқушылармен «Қазақ солдаты» романын талдау мақсатында конференция-сабақ өткізуді жөн көрдім. Ол үшін негізгі баяндамашылар мен қосымша баяндамашылар белгіленді. Пайдаланатын әдебиеттер көрсетілді. Баяндамаға мынадай тақырыптар ұсынылды:

1. «Қазақ солдаты» романының тақырыбы мен идеясы
2. Романның басты кейіпкері – Қайрош бейнесі
3. Қайроштың достары
4. Халықтар достығы – жеңіс кепілі
5. Патриотизм – жауынгердің қасиетті сезімі.

Келесі «Ғабиттану» сабағында оқушылар білімін тереңдетіп, романның өзіне тән ерекшелігін игерту мақсатында сұрау-тапсырмалар ұсынылды:

1. Романның қай бөліміндегі оқиға ерекше ұнады?
2. Кейіпкерлер характерін автор қалайша даралайды?
3. Қайрош пен оның жолдастарына тән ортақ қасиет не?
4. Автор портретті қалай пайдаланады? Мысалдармен түсіндіріңдер.
5. Шығармада пейзаж қандай мақсатта қолданылған?
6. Романның бөлімдеріне ат қойып жоспарлаңдар.
7. Романның өзіне тән көркемдік стилін анықтаңдар.
8. Романдағы кейіптеу мен символды тауып көшіріп жазыңдар.
9. Төмендегі сөйлемдерден көркемдегіш сөздерді тауып, олардың түрлерін ажырату.

10. Шығармада қандай күшейте әсірелеуді (гипербола) білдіретін, не кішірейте көрсететін (литота) сөздер кездеседі? т.б. жалғастыра беруге болады.

Осындай баяндамалар мен сұрақ-тапсырмалар арқылы нақты алға қойған мәселені оқушылар өз бетінше ізденіп, шығармашылық жұмыс атқара отырып, көркем шығарманың негізгі тақырыбын, кейіпкерлер әлемін берудегі бедерлі сөз айшықтарын қолдануда суреткердің ерекшелігін, туындының тәрбиелік мәнін аңғарады. Сонымен бірге оқушылардың шығармаға эстетикалық талдау жасауға, мәтінге көңіл аударуға байланысты білім, білік, дағдылары қалыптаса түседі. Әрбір жазушының шығармасын терең зерттей отырып талдатсақ, оқушылардың сабаққа деген ынта-жігері, шығармашылық белсенділігі, пәнге деген қызығушылығы арта түседі.

Ғ.Мүсірепов шығармашылығының қазақ әдебиеті тарихындағы алатын орны, өзінен кейінгі әдебиет өкілдеріне тигізетін игі ықпалы жайлы қаламдас досы әрі жақын ақылшы ағасы С. Мұқановтың сөзімен аяқтағымыз келеді: «Ғабиттің жазушылығын тұтас алғанда, өзіне тән бірнеше өзгешеліктері бар: бірінші-бойына сіңбеген тақырыпқа жармаспайды; екінші- бойына сіңген тақырыбын тез жазып тастауға асықпайды, сондықтан шығармаларының шикісі аз болады; үшінші – жазатын тақырыбына күй таңдайды, күйі жетпесе, игерген тақырыбын да жаза қоймайды; төртінші – шығармаларына өте ұқыпты, сондықтан хал-қадары жеткенше, олпы-солпысыз шығарады; бесінші – тілге үнемшіл, сипаттап отырған оқиғасына жәрдемі жоқ сөзді қолданбайды; алтыншы- жарқылдақ сөздерді көбірек қолданып, шешен сөйлеуге тырысады; жетінші – адам портретін жасауда, қазақ жазушыларының ең шеберінің бірі».

Әдебиеттер:

1. Қирабаев С. Өмір тағлымдары. – Алматы: Білім, 2006. – 475 б.
2. Мақпырұлы С., Сыдықов Т. Қазақ әдебиеті II бөлім. – Астана: Фолиант, 2007. – 279 б.
3. Сманов Б. Ғ.Мүсірепов шығармашылығын оқыту. – Алматы: Білім, 2002. – 105 б.
4. Ғабит Мүсіреповтің көркемдік әлемі. Өл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университеті. – Алматы, Қазақ университеті. 2002. – 260 б.

СТУДЕНТТЕРДІҢ ӨЗДІК ЖҰМЫСТАРЫН ОРЫНДАУДЫҢ ҚАЗІРГІ ЗАМАНҒЫ ӘДІСТЕРІН ЖЕТІЛДІРУ

Опахай Серікжан, оқытушы, химия магистрі

С. Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық университеті, Астана қ.

Қазақстанда жоғары білім беру жүйесіндегі негізгі қозғау күштерінің бірі Болон декларациясына қол қоюы болып табылады. Декларацияда Еуропалық білімнің еңбек нарығымен тығыз байланысы басты етіп көрсетіледі. Қазіргі таңда маманның жаңа кәсіби моделі жоғары оқу орнын бітірушіге мынадай талаптарды қойып отыр: алған білімдерін инновациялық технологияларды жетілдіру мен нақты шешімдерді шығаруға қолдана білуі, кәсіби және қоғамдық мобилділікке

дайындығы т. б. Осы аталған талаптар ЖОО-да білім беру процестерін ұйымдастыру кезінде студенттердің өздік жұмыстарының ролін жоғарылату маңыздылығын тудырып отыр. Жоғарыдағы талаптар орындалуы үшін университет деңгейінде оқу-ұйымдастырушылық және ғылыми жұмыстарға мән берілуі тиіс. Болон декларациясының өзектілігі студенттердің өз бетімен жұмыс жасауына көбірек мүмкіндік беретіндіктен университет қабырғасында студенттердің өздік жұмыстарын орындауына көбірек уақыт беру, өз бетімен шешім қабылдай алу қасиетіне тәрбиелеу маңызды болып табылады. Бұл жерде оқытушының негізгі ролі студенттерге кеңес беру, өздік жұмыстарын орындауға бағыт-бағдар беру болады [1].

Студенттің өздік жұмысын сапалы әрі уақытында орындап тапсыруы оның ізденушілік-зерттеушілік қабілетінің қалыптасуына жол ашады. Бұл әрі қарай ғылым саласында жұмыс жасайтын студенттердің дұрыс көзқарасын қалыптастыру, талдау жасай білу, жүйелі ойлану дағдыларын қалыптастыруда үлкен роль атқарады. Сонымен қатар жоғарыда аталған қасиеттер студенттердің реферат, курстық жұмыс, әрі қарай дипломдық жұмыстарын орындауға маңызды болып табылады [2].

Студенттердің өздік жұмыстарын сапалы орындауына қажетті оқу-әдістемелік кешендер мен әдебиеттермен қамтамасыз етілуі әрбір оқытушы үшін назар аударатын мәселе. Аталған мәселе тиімді шешілуі үшін кафедра, факультет тіпті университет деңгейінде барлық маманықдар бойынша студенттердің өздік жұмыстарын орындауға қажетті оқу-әдістемелік кешендер және әдістемелік нұсқаулықтармен толық қамтамасыз етілуі тиіс. Оқу-әдістемелік кешендер мен әдістемелік нұсқаулықтардың жүйелі әрі нормативті құжаттарға сәйкес сапалы жазылуы университеттің сараптама кеңесі тарапынан үнемі бақылауда болғаны жөн. Жалпы алғанда студенттердің өздік жұмыстарының орындалуының түпнегізі – семестр бойы пәнді жүйелі түрде зерттеу, алған білімдері мен дағдыларын тереңдетіп меңгеру және бекіту, келесі семестрдің сабақтарына ұқыпты дайындалу, ой еңбегі мәдениетін қалыптастыру және жаңа білімдерді іздеу мен игеруге өзін бағыттау болып табылады [3].

Студенттердің өздік жұмысының (СӨЖ) түрі мен формасы әртүрлі болып табылады. Олар қарапайым (баяндама, реферат, бақылау жұмысы) әрі күрделі (курстық, дипломдық жұмыстар және ғылыми мақалалар) болып бөлінеді. Аталғандардың әрқайсысы жоғарыдағы тақырыптарға сәйкес шығармашылық ойлауға негізделген ғылыми қолданбалы зерттеулер болады. СӨЖ түрінің дұрыс таңдалуы оның мамандығы бойынша шығармашылық қасиеттерінің қалыптасуына, оқу-әдістемелік және ғылыми-зерттеу жұмыстарының кезең-кезеңімен қалыптасуына көмектеседі. Сондықтан СӨЖ жұмыстарын ұйымдастыру оқытушы үшін курс жоғарылаған сайын азая түседі [4].

Көбінесе сабақ басталған кезде студенттердің білім алуына, алғашқы іс-әрекеттері мен дағдыларының қалыптасуына бағытталған репродуктивті түрдегі тапсырмалар қолданылады. Репродуктивті іс-әрекеттің ерекшелігі студенттердің әдебиеттермен өз бетінше жұмыс жасау, жаза білу, тезис құру, көңіл аудара білу сияқты дағдыларды әртүрлі деңгейде қалыптастыру үшін практикалық іс-әрекеттерді бірнеше рет қайталау жаттығулары болып табылады. Ал қиын түрі

реферат пен баяндамалар дайындау. Осы жағдайда студенттер өз бетімен көбірек іздену керек және кейбір қиын мәселелер де туындауы мүмкін. Семинарлық және лаборатория-практикалық сабақтарға дайындалу кезінде оқытудың активті және интенсивті әдістері (дидактикалық ойындар, ситуациялық есептер, миға шабуыл, дөңгелек үстел, конференция т. б) қолданылады, бұл кезде іс-әрекет продуктивті (шығармашылық) қасиетке ие болады. Нақты пәндерді оқыту кезінде көбінесе проблемалық оқыту түріне жататын курстық жобалау әдісін қолданады. Нәтижесінде болашақ мамандықтың сферасымен байланысты әртүрлі деңгейдегі есептер мен тапсырмалар шешіледі [5]

Оқытушының негізгі ролі білімді дайын өнім күйінде студенттердің басына салып бермей, олардың білім сапасын жақсарту мақсатында өз бетімен жұмыс жасау дағдыларын қалыптастыру, жол көрсету және алған білімдерін маңызды ақпараттармен толықтыру, бағыттау мүмкіндігін жақсарту, сонымен қатар жұмыс жасау барысында жіберген қателіктерін көрсетіп түсіндіру болып табылады [6]

Қорыта айтқанда СӨЖ жұмыстарының эффективтілігін арттыру үшін мынадай жағдайлар жасалғаны дұрыс : жаңа техникалық және дидактикалық материалдар, мысалы компьютерлер, видеотаспалар, әртүрлі оқыту бағдарламалары, сапалы методикалық жабдықтар мен арнайы жабдықталған кабинеттер.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Садықов С. С. Оқытудың жаңа технологиясының ғылыми – педагогикалық негіздері. Оқу құралы. – Тараз, 2004.
2. Пушкарева, А. С. Методическое обеспечение и контроль самостоятельной работы // Качество высшего профессионального образования: достижения, проблемы, перспективы : материалы междунар. науч. - метод. Конф. – Улан-Удэ: БГСХА, 2006. – С. 208-211.
3. Грудинина, О. Н. Организация самостоятельной работы в образовательных учреждениях // Качество высшего профессионального образования: достижения, проблемы, перспективы : материалы междунар. науч. - метод. Конф. – Улан-Удэ: БГСХА, 2006. – С. 118-121.
4. Инкина, О. Н. Самообразовательная деятельность студентов вуза как условие повышения качества их подготовки / О. Н. Инкина, Л. И. Холина. – Новосибирск: НГАУ, 2006. – 160 с.
5. Байденко, В. И. Компетенции в профессиональном образовании / В. И. Байденко // Высшее образование в России. – 2004. – №11. – С. 3–14.
6. Медведенко, Н. В. Совершенствование контроля знаний и учета успеваемости студентов в контексте Болонского процесса / Н. В. Медведенко, С. Ю. Рубцова // Высшее образование сегодня. – 2008. – № 3. – С. 93-96.

БІЛІМ БЕРУДЕГІ САБАҚ АЛДЫ ДАЙЫНДЫҚ ЖӘНЕ АУДИТОРИЯДАҒЫ АХУАЛДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ

Рахимғалиев Бейбитжан Киланбекович

*Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық
университеті, Орал қаласы*

Рахимғалиева Динара Кабуловна

Батыс Қазақстан инженерлік-техникалық колледжі, Орал қаласы

Замана көші ХХІ ғасырға қадам тастағаннан бастап, ғылым-техника ұшқан құстай дамып, елдердің өзара бәсекелестігі күн сайын күшейе түсуде. Қазақстанның сыртқы саясатының жан-жақты тереңдеп, халықаралық деңгейдегі барыс-келісі мен алыс-берісінің көбеюіне ілесе, ағылшын тілінің атқаратын барған сайын маңызды бола түсуде. Оның үстіне, еліміздің дүние жүзіндегі дамыған 50 елдің қатарына ену стратегиялық бағытын іске асыру үшін, білімді де білікті ұрпақ тәрбиелеудің маңызы тіпті де зор болуда.

Ғылым мен техника және экономика үздіксіз дамыған бүгінгі таңда, оқытушылардың өз біліктілігін өсіру, сабақ алды дайындық қызметі, аудиториядағы ұйымдастыру қабілеті, оқыту әдістемесі т. б. – барлығы да оқыту сапасына тікелей әсер ететін факторлар болып табылады.

Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламаның мақсаты- экономиканың орнықты дамуы үшін сапалы білімнің қолжетімділігін қамтамасыз ету арқылы дами капиталды дамыту, білімнің бәсекеге қабілеттілігін арттыру болып табылады.

I Сабақ алды дайындық

Сабақ алды дайындықтың толық болуы - сабақты сапалы өткізудің кепілі. Сондықтан, оқытушы сабақ өтер алдында ыждағаттылықпен жан-жақты мұқият дайындалып, оқытудың бағыттамаалылығын күшейтіп, ағылшын тілін оқытудың тиімділігін арттырулары керек.

Оқыту практикасы сабаққа оқытушы дайындығы жақсы болса, оқыту нәтижесі де жақсы болатындығын, сабақты жақсы өту үшін дайындықтың керек екендігін дәлелдеді. Оқытушы сабаққа дайындалу барысында, өзінің білім өресі мен кәсіптік қабілетін шыңдап қана қоймай, методикалық тәжірибені де жинақтайды. Оқытушының оқулықты талдап зерттеуі, оқулық жөніндегі түсінігін тереңдетіп оқытудың жаңа жолдарын және тың әдістерін табуына көмектеседі. Сондықтан оқытушының сабақ алды дайындығын өзінің білім өресін өсіру барысы деп қарауға да болады.

1. Оқулықты жан-жақты талдап, студенттердің деңгейіне қарай сабақ өту

1. Оқыту бағдарламасын мұқият зерттеу.

Бағдарлама – күнделікті оқыту жұмысының басты құралы. Ол әр кезеңде оқыту жұмысының түйіні, нысанасы және оқыту моделі жақтарында маңызды атқарады. Бағдарламаны мұқият зерттеу арқылы, әр кезеңде оқыту жұмысына жалпылық таным қалыптасып, ұзақ мерзімді оқыту жоспарын жасап, әрбір тараулардың мазмұны жөнінде нақтылы нысананы белгілеуге болады .

2. Оқулықты мұқият зерттеу.

Оқытушылардың оқулықты пайдалану тәсілі әр түрлі болады. Кейбір оқытушылар бүкілдей оқулық бойынша сабақ өтеді, кейбір оқытушылар үлкен жақтан оқулыққа сүйенгенімен оның кейбір мазмұндарына өзіндік өзгеріс енгізеді, ал кейбір оқытушылар студенттерінің деңгейіне қарай өзі материал жинақтап сабақ өтеді.

4. Оқыту әдістемесін (методын) мұқият зерттеу.

Бағдарлама оқыту, әдістеме тұрғысындағы талғамға жалпы бағдар сілтегенімен, нақтылы оқыту әдісін оқытушы өзі белгілейді. . Сабаққа дайындалғанда әр сабақтың мазмұнын толық жеткізу, мәселені шешу, үйрену тактикасын жаттықтыру, іс-әрекет ұйымдастыру, қабілетін жетілдіру сияқтылардың барлығына нақтылы әдіс-тәсіл ойластыру керек.

4. Студенттердің деңгейін мұқият зерттеу.

Сабақтың жанды да жалынды өтілуі үшін үйренуші тұлға болып отырған студенттердің белсене ат салысуы төтенше маңызды. Студенттердің сабаққа қызыға қатынасуына кепілдік ету үшін, студенттердің оқу деңгейі мен үйрену стилі сияқты жақтарын мұқият зерттеп, өтілетін сабақтың мазмұнын мен формасын студенттердің нақтылы жағдайына қарай бейімдеу керек. Осылай істегенде ғана сабақ сіңімділігін жоғарлатуға болады, яғни келесі жағдайларды есте ұстаған жөн:

1) Оқу-танымдық деңгейіне қарау.

Оқу-танымдық деңгейі жастың өсуіне байланысты дамып отырады. Оқу-танымдық қабілетінің әр түрлі болуына байланысты студенттердің үйрену тәсілі де әрқилы болады. Мысалы, жас жеткіншектердің көбі практикалық үйрену тәсілін ұнатса, студенттер талдау жасау тәсілі арқылы үйренуді ұнатады. Бір топтағы студенттердің танымдық қабілеті әр түрлі болатындықтан, оларға да түрліше оқыту әдісін қолдану керек.

2) Жас ерекшелігін ескеру .

Жас шамасы әр түрлі адамдардың оқу-танымдық деңгейі және талғамы болады. Орта мектеп оқушылары ойынды, ал студенттер дидактикалық тәсілді ұнатады. Студенттердің көбі қатарластарының мойындауын қажетсінесе, оқушылар мұғалімнің мақтауына мән береді. Оқушылардың зейінін шоғырландыру уақыты қысқарақ болса, студенттердікі ұзағырақ болады. Сондықтан, студенттерге лекция, өз бетімен жұмыс істеу әдісі, индуктивті және дедуктивті әдістер, проблеманы іздеу әдістері т. б. пайдаланылады .

2. Сабақ жоспарын ғылыми негізде жасау

Сабақ жоспары - аудиторияда сабақты жақсы өтудің негізгі кепілі. Сабақ жоспарын жасағанда төмендегідей бірнеше жақтарға мән беру керек:

1. Оқыту мақсатын белгілеу.

Әр сабақты өтуде айқын мақсат болу керек, оқыту мақсаты жалпы алғанда тілдік мақсат және байланыс мақсат деп екіге бөлінеді. Тілдік мақсат — студенттер игеруге тиісті сөздік қор, қысқаша сөздер және сөйлемдерді қамтиды. Байланыс мақсаты — есту, сөйлеу, оқу, жазу, аудару сияқты қабілетті жетілдіруге қаратылған. Қандай аудитория болмасын, жаңа сабақ өтілсін немесе пысықтау болсын оқытушы дайындық барысында орындауға тиісті міндетті айқындау керек.

2. Оқулықты үйлесімді пайдалану қажет.

Нақтылы оқыту барысында, оқытушы оқулықты көзсіздікпен негіз етпей студенттердің нақтылы жағдайына қарай үйлесімді пайдалануы керек. Оқулықтағы кейбір материалдарды сабақ барысында қалдыра тұрып, үй жұмысы ретінде студенттердің өзіне беру керек. Кейбір материалдардың ретін лайықты реттеп аудиторияның талабына сәйкестіру керек. Ал кейбір материалдар өте қажет болғанына қарамастан оның мазмұны аудиториядағы өтіліп жатқан сабаққа онша үйлеспесе оқулықтан тыс үйлесімді материал іздеп табу қажет. Оқытушы аудиторияның нақтылы талабына қарай кейбір мазмұндарды көбейтіп кіргізуіне болады. Оқулық жазылу барысында барлық студенттердің нақтылы жағдайына жауап бермейтіндіктен оқытушы жоғарыдағы әдістерді тиімді пайдаланғаны жөн.

3. Аудиториядағы сабақ өту барысына көңіл бөлу.

Аудиториядағы оқыту барысы көрсету, қолдану және тексеру сияқты үш кезеңді қамтиды. Көрсету мақсаты - өтілетін сабақтың мазмұны мен міндетін айту арқылы студенттерге жаңа сабақ мазмұнының басталғандығын білдіру.

4. Оқыту барысындағы қиыншылықтарды алдын-ала болжап, оны біржақты ету шараларын қарастыру.

Сабақ өту барысында түрлі ойламаған жағдайлар туындауы мүмкін. Сабаққа дайындалу барысында осындай жағдайларға толық болжам жасау керек. Мысалы, жоспар бойынша магнитофон немесе басқа да электр құралдарымен, мультимедия технологиясы және интернет арқылы сабақ өткізу барысында электр қуаты тоқтап қалса немесе электр құралдарынан мәселе шықса не істеу керек? Жоспардағы оқыту міндеті орындалмай қалса ше, оқыту міндеті ерте орындалып уақыт артылып қалса ше, берілген сұрақтар өте қиын болып студенттер жауап бере алмаса ше? Міне, осы жағдайларды ескеріп сабаққа дайындалғанда бірнеше түрлі жоба жасап тығырықтан шығуды алдын-ала ойластырған жөн.

II Аудиториядағы ұйымдастыру

Аудиториядағы ұйымдастыру - сабақты жақсы өтудің бірден-бір факторы, ол аудиториядағы оқыту іс-әрекетінің сәтті жүргізілуіне тікелей әсер етеді.

1. Аудиториядағы сабақты ұйымдастырудың маңызы

Оқытушының аудиториядағы басты міндеті - үйренуге тиімді орта жарату (ұйымдастыру). Аудиториядағы сабақтың сәтті өтілуі ұйымдастыру тактикасының ұтымдылығына байланысты. Сабақты қалай бастап, қалай аяқтау, оқытушының қалай нұсқау беруі, сабақ өту барысында қандай атқаруы, міне, осылардың барлығы аудиториядағы сабақтың сәтті өтілуінің кепілі.

2. Аудиториядағы сабақты ұйымдастырудың құрылымы

Аудиториядағы ұйымдастыру жалпы алғанда оқытушының позициясына, мақсатына, ұйымдастыру шеберлігіне байланысты болады. Аудиториядағы ұйымдастыру – шешім жасау және әрекет ету болып екіге бөлінеді. Шешім жасау – қандай шара қолдану, бұл шараны қашан және қалай қолдану сияқты жақтарды қамтиды. Ал, әрекет ету – осы шешімдерді нақтылы орындау барысы болып табылады. Аудиториядағы ұйымдастырудың ең негізгі шеберлігі - түрлі мәселелерді бір жақты ету, мәселелерді шешудің әдісі мен ұтымды әрекетін дұрыс талдау сияқты жақтарынан бейнеленеді.

3. Аудиториядағы ұйымдастыруға ықпал ететін факторлар

Аудиториядағы ұйымдастыруға ықпал ететін факторлардың бастысы: оқытушының ісі, аудиториядағы оқытушы мен студенттердің өзара байланыс іс-әрекеті, оқытушының нұсқау беруі.

1. Оқытушының ісі

Аудиториядағы оқыту жұмысын жобалау мен ұйымдастыру оқытушының толық дайындығын қажет етеді. Оқытушының басты міндеті: мәнді мағыналы, қызықты және шынайы материалдарды тауып аудиториядағы коммуникативтік іс-әрекетті ұйымдастыру барысында оқытушы өзінің орнын дұрыс таба білуі. Сабак барысында оқытушы студенттерді шабыттандырып, дұрыс сөз- сөйлемдерімен оларға ықпал етіп, тілдік және грамматикалық қателіктерін түзетуге ықпал етеді. Аудиториядағы бай мазмұнды тілдік-практикалық қимыл студенттердің үйрену белсенділігін толық жұмылдырып, оларды пейілсіз білім алушыдан тіл үйренудің белсенді тұлғасына айналдырады.

2. Өзара байланыс іс-әрекеті

Аудиториядағы өзара байланыс іс-әрекеті, әдетте топ көлемінде, шағын топ көлемінде жұптасу және дербес болып бөлінеді. Қандай тәсіл қолданылса да бастысы - студенттердің қатысуына көбірек мүмкіндік жасау керек. Студенттердің қатысуынсыз үйрену толыққанды болмайды. Бұл үшін төмендегі талаптар орындалуы тиіс:

орнына қарай топ құрса да, өз бетімен топ құрса да, үздік студентпен нашар

1) топ көлеміндегі әрекетте оқытушы мүмкіндігінше аз сөйлеп студенттердің іс-әрекетке араласу уақытын көбейту керек;

2) шағын топ көлеміндегі іс-әрекетте студенттер отырған студент біріксе де, жеребе суыру арқылы біріксе де болады. Осы тәсілдердің өзіндік артықшылығы мен кемшіліктері болғандықтан, оқытушы іс-әрекеттің мақсатына қарай лайықты тәсілді талдап, топ құрамын қайта-қайта өзгертуі тиіс;

3) жұптасу іс-әрекетте екі үлгерімі нашар студенттің бірігуінен сақтанған жөн, өйткені олардың деңгейі төмен болғандықтан берілген тапсырманы орындауы қиынға соғады;

4) дербес іс-әрекетті ұйымдастырғанда оқытушы іс-әрекеттің мақсаты мен талабын, міндеті мен тексеру тәсілін айқындауы тиіс. Бұл іс-әрекетті ұйымдастырудың қазіргі заманауи өте құнды түрі – компьютерлі оқыту, мультимедиямен оқыту;

5) әр қандай әрекеттің уақыты 10-15 минуттан аспағаны дұрыс.

3. Нұсқау беру

Нұсқау беру – аудиториядағы іс-әрекетке жасаған жетекшілік болып табылады. Және студент қатынасатын қимылы жөнінде айқын танымда болып, өзінің ісі мен міндетін жете түсінуі қимылды сәтті жүргізудің алғышарты. Бұл үшін оқытушы нұсқауды қысқа әрі анық беруі тиіс. Нұсқау анық берілмесе аудиториядағы оқыту жұмысын ұйымдастыруға қолайсыздық туылады. Нұсқау беруден бұрын, студенттердің зейін қуаты оқытушыға шоғырлануы тиіс. Аудиторияда тыныштық орнамаған жағдайда немесе студенттер өз жұмысымен болып жатқан кездерде, бір-бірімен әңгімелесіп отырған кездерде нұсқау беруге болмайды

Қорытып айтқанда, оқытушының сабақ алды мұқият дайындығы, жүйелі жоспары, дұрыс ұйымдастыру шеберлігі – білім берудің негізгі кілті.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Қоянбаев Ж. Б. Педагогика. - Алматы: Рауан. 1992. -197 -206 б.
2. Педагогика: Учебник. - М. : высшее образование, 2006. - 540с.
3. Мұқамбетқали М. Мұғалімдердің кәсіби педогогикалық инновациялық іс-әрекетке даярлау жолдары. -Өскемен, 2004

**ПРАКТИКООРИЕНТИРОВАННЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ ДЛЯ
СТУДЕНТОВ ЭКОНОМИЧЕСКИХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ**

Султанғалиева Ляззат Сейдахметовна, к. э. н.
Алматинский технологический университет, г. Алматы

Инновационные методы обучения находят свое выражение и воплощение в используемых в учебном процессе новых методиках преподавания, в применении повышающих эффективность обучения информационных ресурсов, демонстрационного оборудования, специально разработанных средств и систем обучения. Одними из наиболее перспективных и популярных информационных технологий являются мультимедийные (мультимедиа от англ. multi – много, media – среда), которые позволяют создавать целые коллекции изображений, текстов и данных, сопровождающихся звуком, видео, анимацией и другими визуальными эффектами (Simulation); включают в себя интерактивный интерфейс и другие механизмы управления [1, с. 23].

В настоящее время ведется активный поиск и внедрение новых форм и методов обучения студентов. В Алматинском технологическом университете разработаны и действуют Методические рекомендации «Применение интерактивных методов обучения», в которых описаны различные формы и приемы обучения [2, с. 18-36]. Одним из таких приемов является практико ориентированный метод обучения студентов, применяемый мною при обучении курса «Финансовые рынки и посредники» (ФРиП) для студентов экономических специальностей на 2 курсе.

Под практико ориентированным подходом понимается совокупность приемов, способов, методов, форм обучения студентов, направленная на формирование практических умений и навыков экономической деятельности. Практико ориентированный подход в целом означает, что в учебном процессе решается основная задача подготовки будущих специалистов – создание условий для развития профессиональной компетентности личности [3, с. 15].

В данной дисциплине изучаются содержание и значение финансового рынка, участники финансовых отношений, а также каждый сегмент структуры финансового рынка (банковский сектор, страховой и пенсионный рынки, денежный рынок, рынок ценных бумаг и др.). Как показывает моя практика, именно последний из перечисленных сегментов финансового рынка, а именно

рынок ценных бумаг (РЦБ) вызывает у студентов много вопросов, недопонимания, некоторые финансовые понятия становятся весьма сложными для их понимания.

В 2013 году я узнала о самом масштабном студенческом проекте «Биржевой симулятор», инициированном ТОО Информационное агентство финансовых рынков «Ирбис» при поддержке АО «Казахстанская фондовая биржа» (KASE)[4].

С этого года я ежегодно, на протяжении уже трех лет, использую эту виртуальную игру на своих занятиях по дисциплине «ФРиП». Поговорив со студентами, мы решили принять участие в этом проекте. Разделив студентов группы специальности «Финансы» на команды по 5 человек, мы проводим на практических занятиях торги на Казахстанской фондовой бирже. Причем, каждому участнику были присвоены индивидуальные логины и пароли, под которыми они могли войти на торги, а также каждому участнику игры были начислены 1000000 (миллион) тенге, из них 500 тыс. тенге – виртуальными деньгами и 500 тыс. тенге – акциями крупных казахстанских предприятий.

Все занятия проходят в специально оборудованном компьютерном кабинете. В ходе проекта студенты: участвовали в торговле в реальных условиях виртуальными ценными бумагами; были трейдерами в стратегической игре в режиме реального времени; принимали инвестиционные решения, оценили свои способности эффективно торговать на бирже; познакомились с инструментами и возможностями фондового рынка; заключили сделки с наиболее ликвидными акциями на KASE; освоили действующий торговый терминал; получили практические навыки.

Ниже на примере самых дорогих и ликвидных, студенты анализировали свои показатели и видели, какой непредсказуемой может быть ситуация на бирже. Сегодня акция на вершине, а завтра уже «плетется» в конце...Результаты изменения кривой обсуждались на следующем занятии совместно со мной, студенты видели свои ошибки, планировали дальнейшие свои действия.

Эта виртуальная игра дала возможность торговли в реальных условиях виртуальными ценными бумагами. На своих занятиях по дисциплине «ФРиП» я обучаю будущих специалистов экономических и финансовых специальностей с принципами работы торговой системе KASE, формирую у студентов понимание реального состояния казахстанского рынка акций, облигаций и фьючерсов, а также приобщающих к культуре инвестирования на рынке ценных бумаг.

Исследования показывают, что не только молодежь, но и взрослые казахстанцы все еще недостаточно хорошо информированы о возможности инвестирования в ценные бумаги на фондовом рынке. В лучшем случае, наши сограждане вкладывают свои средства на депозиты в банках или покупают недвижимость. В худшем - хранят деньги «под матрасом». Для начала необходимо знать хотя бы три элементарные вещи: это как устроен фондовый рынок; что такое акции; и как купить акции. Такое финансовое образование получает обучающийся на занятиях по дисциплинам «ФРиП», «РЦБ».

Студенты с большим интересом познают рынок ценных бумаг Казахстана, с удовольствием занимаются на практических занятиях, с энтузиазмом ходят на

мои занятия, обсуждают конъюктуру мировых цен. Вот что написала на своей странице одна из студентов 4 курса специальности «Финансы» Смагулова Жадыра: «Подходит к завершению третья неделя, и мы стараемся больше времени уделить «Биржевому симулятору», отодвинув на задний план личные проблемы и коварные желания заняться чем-нибудь другим в свободное время. Мы собираемся встречаться до учебы, после учебы, и держим друг друга в курсе дела всегда. Ведь заветный финиш уже «не за горами»! Мы надеемся, что будущая неделя будет плодотворной для нас. В будущем для финансистов данный опыт будет основой для достижения успехов в своей деятельности, ведь студент будет иметь представление о фондовом рынке Казахстана, возможно, будет активным инвестором или попробует себя в роли брокера. Тем более, сейчас такое время, когда экономика Казахстана нуждается в специалистах в этой сфере, потому что рынок ценных бумаг нашего государства только встает на ноги. ».

И результаты такой игры оправдали своё: по итогам 2014 и 2015 годов студенты нашего вуза дважды заняли почетное 2-место среди вузов Республики Казахстан (а их более 130-ти) на конкурсе «Лучший инвестиционный клуб»! Теперь студенты ждут осенних торгов 2016 года, надеясь завоевать почетное 1-е место[5].

Благодаря таким занятиям у ребят появился живой интерес к работе на фондовом рынке. На мой взгляд, самое главное, что в такой интерактивной игре ребята получили правильное представление о ценности денег, о планировании бюджета и сбережений. Впоследствии они смогут применить теорию на практике. Это поможет им в решении проблемы финансирования образования или решения жилищной проблемы через финансовое планирование, привлечение и эффективное управление кредитными ресурсами. Финансовая грамотность необходима им и во взрослой жизни для управления личными финансами, оптимизации соотношения сбережения - потребление, оценки рисков и принятия разумных решений при инвестировании сбережений.

Обратите внимание, что методика преподавания по данной дисциплине обрела системный характер – из года в год студенты старший курсов обучают правилам, приемам и методам биржевой игры студентов младших курсов, тем самым сотрудничество идет не только по схеме «преподаватель – студент», но и «старший студент–младшему студенту», тем самым внедряется принцип «взаимообучения» студентов.

Надеюсь, мой опыт работы даст возможность другим преподавателям использовать инновационные интерактивные методы обучения дисциплин «Финансовые рынки и посредники», «Рынок ценных бумаг» среди студенто

Список использованной литературы:

1. Субочева А. Д. , Субочева О. Н. Инновационные методы обучения как способ активации мыслительной деятельности студентов. - //Журнал «Социологические науки», сентябрь, 2014 г. ;
2. Нурахметов Б. К. , Рскелдиев Б. А. , Ахметова Н. К. , Таева А. М. «Применение интерактивных методов обучения» - Методические рекомендации, АТУ, Алматы, 2016 г. , 48 с. ;

АКТИВИЗАЦИЯ ПОЗНАВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОБУЧАЮЩИХСЯ ПРИ ИЗУЧЕНИИ ХИМИИ

Тапалова А. С. , профессор КГУ имени Коркыт Ата

Акимкереева Г. Б. , магистрант

Арынова К. Ш. , ст. преподаватель, к. п. н.

Кызылординский государственный университет им Коркыт Ата

Современная парадигма образования требует внедрения в образовательный процесс инновационных технологий, методов и форм обучения, направленных на подготовку профессионально компетентных, конкурентоспособных специалистов, обладающих нестандартным, креативным мышлением.

Будущий специалист должен быть подготовлен к активной, творческой профессиональной и социальной деятельности, которая бы способствовала прогрессу общественного развития и уметь самостоятельно получать новые знания и принимать решения. На современном этапе развития образования происходит переосмысление роли ценности приобретаемых студентами знаний, потому что современному обществу необходим творческий специалист, способный самостоятельно ориентироваться в стремительном потоке научно-технической информации, умеющий критически мыслить, вырабатывать и защищать свою точку зрения. Поэтому сегодня важно научить обучающихся самостоятельно и постоянно учиться, решать жизненные и профессиональные проблемы, вырабатывать активную жизненную позицию. Какие условия для этого необходимы? Прежде всего, возможность вовлечения каждого обучающегося в активную познавательную деятельность, построение диалога обучающийся – обучающийся и преподаватель – обучающийся как основной формы учебного взаимодействия, формирование рефлексивной позиции обучающихся и педагогов, использование инновационных педагогических технологий и методов обучения. Задачей развития творческих способностей и профессиональных компетенций основной массы студентов является социальным заказом общества, что обуславливает перенос акцента с передачи студентам преимущественно готовых предметно-дисциплинарных знаний на организацию их совместной активной познавательной деятельности в учебном процессе.

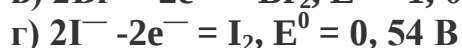
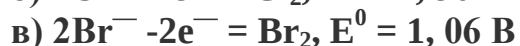
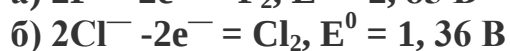
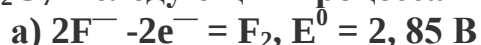
Изучение химических дисциплин формирует у студентов как теоретическую базу для усвоения специальных дисциплин, так и практические навыки и умения, позволяющие будущему специалисту находить рациональные решения проблемных задач прикладного направления. В связи с этим возрастают требования к качеству знаний и уровню подготовки обучаемых, поэтому в процессе изучения химических дисциплин при подготовке специалистов – химиков используются активные методы обучения.

Для реализации усвоения современных знаний немаловажную роль играет самостоятельная работа студентов (СРС). СРС предназначена для более глубокого усвоения, углубления и закрепления умений и навыков, получаемых на аудиторных занятиях, в том числе лабораторных занятиях. По своей сути СРС

предполагает развитие интеллектуальных и творческих способностей каждого студента.

Для упора на подготовку к дальнейшей профессиональной деятельности химика разработан комплекс вопросов и заданий, включающих в себя проблемные задачи, приводящие к осмысленному переносу знаний, полученных на практических и лабораторных занятиях, в типичные ситуации по специальности, самостоятельные работы, формирующие отбор необходимых знаний, ведущие к творческому поиску новых решений в результате самостоятельного объяснения предложенных явлений и фактов. [2]. Примеры задач для самостоятельного решения по теме «Окислительно-восстановительные реакции»:

Задача1. Можно ли в качестве окислителя в кислой среде использовать $K_2Cr_2O_7$ в следующих процессах при стандартных условиях:

Стандартный окислительно-восстановительный потенциал системы $Cr_2O_7^{2-} + 14H^+ + 6e^- = 2Cr^{3+} + 7H_2O$ равен $E^0 = 1,33 \text{ В}$

Задача2. Какие из реакций, перечисленных в задаче 1, протекают самопроизвольно при стандартных условиях?

Решение: Ответ на вопрос задачи даст вычисление изменения изобарно-изотермического потенциала или свободной энергии Гиббса (ΔG^0_{298}) предложенных реакций. ΔG - функция состояния системы, и, следовательно,

$$\Sigma G^0 = \Sigma \Delta G^0 (\text{прод.}) - \Sigma \Delta G^0 (\text{исх.}).$$

Выпишем из справочной таблицы значения ΔG^0_{298} образования соединений и подпишем их под соответствующими формулами в уравнениях 1 - 5, вычислим ΔG^0_{298} соответствующих реакций:

Полученные результаты говорят о том, что реакции 1, 3 и 5 могут протекать в стандартных условиях самопроизвольно до установления равновесия, а реакции 2 и 4 в этих условиях протекать в указанном направлении не могут.

Для студентов с более высоким уровнем интеллекта предлагаются творческие работы в рамках научно-исследовательских студенческих работ, результаты которых докладываются на студенческих конференциях. Такие варианты самостоятельной работы способствуют развитию познавательного интереса, развивают интеллект, формируют навыки самообразования.

Высокий уровень подачи лекционного материала в сочетании с новыми формами проведения практических и лабораторных занятий требует внедрения современной техники, в том числе, компьютеризацию.

Работы, носящие репродуктивный характер, отличаются тем, что при их проведении студенты пользуются подробными инструкциями, в которых указаны

цель работы, реактивы и оборудование, порядок выполнения работы, ожидаемые результаты, вопросы для контроля знаний, рекомендуемая литература. Работы, носящие частично-поисковый характер, могут быть адресованы студентам старших курсов и отличаются тем, что при их проведении студенты не пользуются подробными инструкциями, им не дан порядок выполнения необходимых действий, и требуют от студентов самостоятельного подбора оборудования, выбора способов выполнения работы в инструктивной и справочной литературе и др. Работы, носящие поисковый характер, характеризуются тем, что студенты должны решить новую для них проблему, опираясь на имеющиеся у них теоретические знания. При планировании аудиторной работы необходимо находить оптимальное соотношение классических и активных форм организации учебного процесса, а при проведении лабораторных работ и практических занятий - репродуктивных, частично-поисковых и поисковых работ, чтобы обеспечить высокий уровень интеллектуальной деятельности [3].

Многолетний практический опыт показал, что наибольший активизирующий эффект на занятиях дают ситуации, в которых студенты сами:

- отстаивают свое мнение;
- принимают участие в дискуссиях и обсуждениях;
- ставят вопросы своим товарищам и преподавателям;
- рецензируют ответы товарищей;
- оценивают ответы и письменные работы товарищей;
- занимаются обучением отстающих;
- объясняют более слабым ученикам непонятный материал;
- самостоятельно выбирают посильное задание;
- учатся находить несколько вариантов возможного решения познавательной задачи (проблемы);
- создают ситуации самопроверки, анализа личных познавательных и практических действий;
- решают познавательные задачи путем комплексного применения известных им способов решения.

Таким образом, в результате использования активных методов в учебном процессе повышается эмоциональный отклик студентов на процесс познания, мотивация учебной деятельности, интерес на овладение новыми знаниями, умениями и их практическом применении, что способствует развитию творческих способностей студентов, умению формулировать и высказывать свою точку зрения, активизации мышления. Вопросы активизации познавательной деятельности обучающихся относятся к числу наиболее актуальных проблем современной педагогической науки и практики. Ведь от качества учения как деятельности зависит результат обучения, развития и формирование профессиональных компетенций будущих специалистов.

Резюме

В данной статье говорится, что на сегодняшний день при обучении будущих специалистов необходимо, помимо реализации уже существующих

образовательных государственных стандартов по данной специальности, делать упор на развитие их творческих качеств, креативного мышления, что, в конечном счете, будет способствовать формированию высокопрофессиональных компетентных кадров.

Литература

1. Черкасов М. Н. Инновационные методы обучения студентов // XIV Международная заочная научно-практическая конференция «Инновации в науке». - Новосибирск, 2012.
2. Е. С. Полат, М. Ю. Бухаркина, М. В. Моисеева, А. Е. Петров. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: Учеб. пособие для студентов пед. вузов и системы повышения, квалифцир. пед. кадров / - М. : Академия, 2005. - 272 с.
3. Хилкова Н. Л. Методы обучения при изучении химических дисциплин [Электронный ресурс]/ Н. Л. Хилкова. - Режим доступа: <https://e-koncept.ru/2014/55176.htm>
4. Тапалова А. С. Бейорганикалық химия. Есептер мен жаттығулар. Учебное пособие Астана, 2008, ИД «Сарыарка».
5. Тапалова А. С. Жалпы және бейорганикалық химия практикумы. Учебное пособие. Астана, 2009, ИД «Сарыарка».

ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНДА ЭЛЕКТРОТЕХНИКАЛЫҚ ПӘНДЕРДІ ОҚЫТУДА КОМПЬЮТЕРЛІК ӘДІСТЕРДІ ҚОЛДАНУ

Темирбек Айжан,

Умиралиева Акнур Балгабаевна

Қорқыт Ата атындағы Қызылорда мемлекеттік университеті

Электр тізбектерінің теориясы мен электроника негіздерін оқытуда қарапайым және күрделі схемаларды эксперименталды зерттеуді ұйымдастыру, жүргізу үшін және игерген теориялық материалдарды практикада тексеру үшін қарапайым және қолжетімді құрал-жабдықтардың болуы өте маңызды. Осындай құрал-жабдықтарға оқу зертханасы жатады. Онда электрлік және электрондық схемаларды зерттеу жүргізіледі. Алайда, мұндай құрал-жабдықтарда зерттеу жүргізілетін схемалардың саны шектеулі болады. Біз бүгінгі таңда виртуалды зертханаларды жүзеге асыруға арналған заманауи математикалық модельдеуді қолданатын басқа да бағдарламалық құрал-жабдықтардың күннен күнге дамып келе жатқанына куәміз. Бұл электротехника және электроника сияқты іргелі пәндерді оқытуда жаңа әдістердің пайда болуына себеп болды.

Схемотехникалық модельдеу бағдарламалары жақсы дамыған және қолжетімді, дәстүрлі әдістерді толықтырады. Осындай бағдарламалар барлық шетелдің техникалық оқу орындарында қолданылады. Схемотехникалық модельдеу бағдарламаларының жалпы сипаттамаларын қарастырайық.

Micro-sap бағдарламасы. Бұл бағдарламаның аналогтық және сандық құрылғылардың принципиялдық схемаларын құрастыру, жөндеу мүмкіндіктерін беретін ыңғайлы графикалық редакторы болады. Сонымен қатар, Micro-sap пакетінің құрамына эксперименталдық зерттеулердің нәтижелері бойынша аналогтық элементтердің модельдерінің параметрлерін есептеуге арналған бағдарлама кіреді. Бағдарламамен орындалатын талдаудың негізгі түрлері төмендегідей:

- тұрақты ток бойынша статикалық режимдерді есептеу;
- сызықтық тізбектің жиіліктік сипаттамаларын есептеу;
- кез-келген кіріс әсерлер кезінде уақыт аймағындағы реакцияларды есептеу;
- шуылдар мен параметрлік сезімталдықты талдау;
- көп нұсқалы талдау мүмкіндігі бар.

Бағдарлама аналогтық және аналогты-сандық құрылғыларды модельдеу мүмкіндігін береді.

Multisim бағдарламасы. Бағдарламаның 90-шы жылдары пайда болған алғашқы нұсқасы Electronics Workbench деп аталды. Бағдарламаның өте қарапайым және түсінікті графикалық интерфейсі бар. Бұл нұсқасы жоғарғы оқу орындарында кеңінен қолданылып жүр. Бағдарламаның соңғы нұсқалары Multisim деп аталады. Бағдарламаның ерекшелігі нақты аналогтарға ұқсайтын виртуалды өлшеу аспаптарының көп болуы. Зерттелінетін схемаға қосылған аспаптардың жиынтығы бойынша бағдарлама модельдеу режимін (жиіліктік немесе уақыттық сипаттамаларын есептеу, тұрақты ток режимі)автоматты түрде таңдайды. Бағдарламаның соңғы нұсқалары математикалық модульдері мен SPICE компоненттерінің модельдерін қолданады. Multisim бағдарламасының басты ерекшелігі өлшеудің және басқарудың бағдарламалы-аппараттық құрылғыларын жасауға арналған LabVIEW графикалық ортасымен өзара әрекеттесе алады.

Circuit Maker бағдарламасы аналогтық, сандық және аналогты-сандық құрылғыларды модельдеуге арналған. Бағдарламаның аналогтық және сандық құрылғылардың электрлік схемаларын тез дайындау мүмкіндігін беретін қолайлы графикалық интерфейсі бар. Модельдеудің нәтижелері графикалық үлгіде, осциллограмма және жиіліктік сипаттамалардың графиктері түрінде шығады.

PSIM бағдарламасы. Бұл энергетикалық электрониканың құрылғыларын модельдеу үшін арнайы жасалған бағдарлама. Бағдарламаның қарапайым және ыңғайлы графикалық интерфейсі бар, сондықтан оны қолдану қиындықтар тудырмайды. PSIM математикалық модулі бейсызықты тізбектерді талдаудың тиімді алгоритмін қолданады. PSIM бағдарламасының базалық пакетіне PSIM simulator бағдарламасын модельдейтін PSIM schematic program схемалық редакторы мен Simview графикалық постпроцессор кіреді.

PSIM бағдарламасының негізгі ерекшеліктері:

- қолданылуы қарапайым;
- жиіліктік сипаттамаларды талдау;
- Matlab пакетімен жұмыс істеу мүмкіндігі;
- жиіліктік және уақыттық сипаттамаларды есептеу;

- күштік компоненттердің модельдерінің кітапханасының көлемі үлкен.

Pspice бағдарламасы. Бағдарлама SPICE электрондық тізбектерді талдау бағдарламасының түрленуі болып табылады. SPICE форматындағы электрондық компоненттердің модельдері схематехникалық модельдеу бағдарламалардың көптеген түрлерінде қолданылады. Pspice бағдарламасының алғашқы нұсқаларында тізбектің бастапқы деректері қосылыстардың тізімі түрінде мәтіндік үлгіде дайындалды. Модельдеудің нәтижелері де мәтіндік үлгіде ұсынылды. Кейін принципіалды схемалардың сызбаларын жасау және жөндеу мүмкіндігін беретін Schematics графикалық редакторы пайда болды. Сонымен қатар, Schematics Pspice бағдарламасының басқа да модульдерін іске қосуға арналған басқарушы терезе болып табылады. Есептеулердің нәтижелерін Probe графикалық постпроцессор қолайлы үлгіде көрсетеді. Ол модельдеу нәтижелерінің графиктерін экранға шығарады және олардың математикалық өңделуін орындайды.

Жоғарыда келтірілген компьютерлік бағдарламалардың электрондық құрылғылары мен аспаптарының көптеген модельдері бар, олармен жұмыс жасау жеңіл, компьютерлік техниканы терең білуді қажет етпейді, интерфейстері түсінікті, көптеген компьютерлік шеткері құрылғылармен бірлесіп жұмыс жасай алады.

Енді, компьютерлік модельдеуді «Электр техниканың теориялық негіздері» пәнін оқытудың мысалында қарастырайық. «Электр техниканың теориялық негіздері» пәнінің негізгі міндеттері әр түрлі электр техникалық құрылғыларда болатын процестерді сапалық және сандық талдау мен зерттеу, электр тізбектерінің параметрлерін өлшеу, алынған нәтижелерді өңдеу.

Оқу процесіндегі компьютерлік бағдарламаларының көмегімен күрделі схемаларды зерттеуді және әртүрлі өлшеулерді тез орындауға болады. Электр тізбектерін зерттеуді үйренуге арналған виртуалды зертхана ретінде Multisim бағдарламасын қолдануға болады.

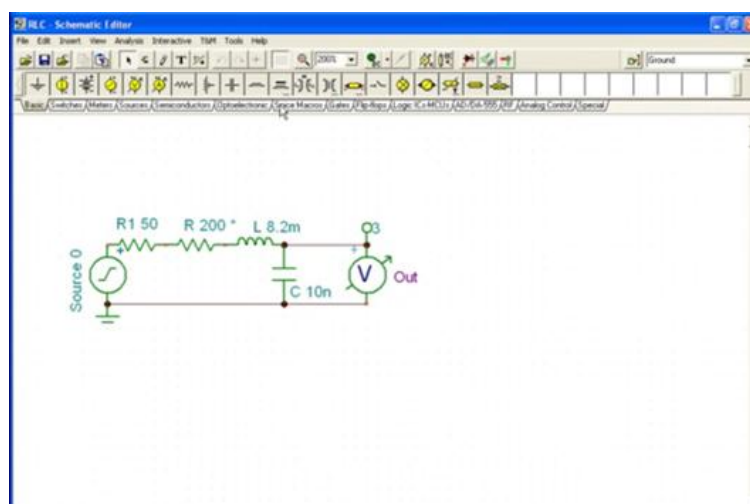
Multisim бағдарламасының базасындағы виртуалды электрондық зертхананың құрамында көптеген аспаптар бар: амперметрлер, вольтметрлер, мультиметрлер, өлшеуіш генераторлар, фазометрлер, жиілік өлшегіштер, көп арналы осциллографтар, спектрлік анализаторлар, амплитудалық және фаза-жиіліктік сипаттамаларды өлшеуге арналған құрылғылар және т. б. . Бұл аспаптар мен құрылғылардың сыртқы келбеті, басқару бөліктері олардың өндірістік аналогтарымен ұқсас болғандықтан, өте кеңінен тараған аспаптармен жұмыс жасаудың практикалық дағдысын меңгеруге жәрдемдеседі. Өлшеу эксперименттерін келесі түрде ұйымдастыруға болады. Мысалы, егер R-L-C тізбегіндегі өтпелі процесті зерттеу кезінде $u_C(t)$ және $i(t)$ осциллограммасы арқылы бәсеңдеуші тербелістің периодын және жиілігін анықтау керек болса (1-сурет), оқытушы нақты осциллографты қолдану арқылы осы экспериментті білім алушыларға өзі көрсетеді. Мұнда ол осы аспаппен жұмыс істеу ережесін таныстырады. Осыдан кейін білім алушылар электрондық зертхананы қолданып, осындай экспериментті қайталайды.

Multisim бағдарламасы элементтердің нақты параметрлерге ұқсату, қолдан жасалған ақаулықтар (қысқа тұйықталу, үзілу және т. б.) енгізу, аспаптардың

кіріс және ішкі параметрлерін (амперметрлер мен вольтметрлердің ішкі кедергілерін, осциллографтың ішкі кедергілері мен сыйымдылығын, спектрлік анализатордың өткізу жолағын және т. б.) өзгерту мүмкіндіктерін береді. Нақты аспаптарды қолданған кезде эксперимент үшін осындай мүмкіндіктерді іске асыра алмаймыз. Multisim бағдарламасын меңгеру оңай және онымен жұмыс жасау өте ыңғайлы екендігін айтып өтейік. Зерттеу нәтижелері ыңғайлы үлгіде (сан түрінде, кесте түрінде, графикалық түрде) бейнеленеді, оларды сақтап және ары қарай қойылатын талаптармен сәйкес өңдеуге болады.

Осылайша, компьютерлік технологиялар электрондық схемалар мен әртүрлі құрылғыларды зерттеу мүмкіндігін кеңейте отырып оқу процесін күшейтуге арналған күшті әдіс болып табылады. Электрондық схемаларды зерттеуге және өлшеулерге осындай әдісті қолдану радиоэлементтердің немесе қымбат тұратын өлшеуіш аспаптардың істен шығып қалу қауіпі жойылады. Схеманың элементтерінің дұрыстығына және өлшеуіш аспаптардың дәлдігіне әрқашанда сенімді боламыз. Радиоэлементтердің параметрлерін есептемей-ақ оларды тандай отырып, құрылғыны зерттеу және өңдеулер жүргізуге мүмкіндіктер бар.

Сонымен, компьютерлік модельдеу өлшеуіш аспаптардың жұмыс істеуін үйренуге, электрондық схемаларды зерттеудің, жобалаудың әртүрлі міндеттерін сәтті шешуге мүмкіндік береді. Бұл оқу процесін жетілдіруге жәрдемдеседі.

1-сурет. Multisim бағдарламасының виртуалды сандық осциллографының көмегімен R-L-C тізбегіндегі өтпелі процесті зерттеу

Әдебиеттер тізімі

1. Бессонов Л. А. Теоретические основы электротехники. Электрические цепи. – М. : Высш. шк. , 1996. – 638 с.
2. Воробьев Н. И. Проектирование электронных устройств: Учебное пособие. – М. : Высш. шк. , 1989. – 223 с.
3. Карлащук В. И. Электронная лаборатория на IBMPC. Лабораторный практикум на базе Electronics Workbench и MATLAB. Издание 5-е. – М. : СОЛОН-Пресс, 2004. – 800 с.

ПРИМЕНЕНИЕ АВТОРСКОЙ ИННОВАЦИОННОЙ КОНЦЕПЦИИ «ОТКРЫТИЕ Я» В ПРОЦЕССЕ ФОРМИРОВАНИЯ ЛИЧНОСТИ

Ускембаев Канат Садвакасович,
Муратова Мадина Болатовна

*Карагандинский государственный университет имени Е.А. Букетова,
г.Караганда*

В первом десятилетии XXI в. старая система образования изжила себя. Развитие человека нельзя сводить к усвоению простого накопления знаний, умений и навыков в различных областях науки и практической деятельности. Его не следует рассматривать лишь с количественной стороны. Развитие заключается прежде всего в качественных изменениях психической деятельности, в возникновении новых черт памяти, восприятия, представления, мышления, воли, характера и т.д., в формировании новых качеств личности.

Понятие «развитие личности» и «формирование личности» очень близки, их нередко употребляют как синонимы.

Формирование личности – это процесс и результаты социализации, воспитания и саморазвития. «Формирование» означает становление, приобретение совокупности устойчивых свойств и качеств. Формировать – значит придавать форму чему-либо, устойчивость, законченность. При формировании человека как личности, когда первостепенное значение имеют социальные факторы, постоянно и мощно работают и биологические механизмы человека как природного существа, проявляя себя в виде задатков, на основе которых развиваются его потребности, интересы, склонности, способности и складывается его характер.

Детализируя сущность развития и формирования личности, Л.И. Божович писала, что это, во-первых, развитие познавательной сферы; во-вторых, формирование нового уровня аффективно-потребностной сферы ребенка, позволяющего ему действовать не непосредственно, а руководствуясь сознательно поставленными целями, нравственными требованиями и чувствами; в-третьих, возникновение относительно устойчивых форм поведения и

деятельности, составляющих основу формирования его характера; и наконец, развитие общественной направленности, т. е. обращенность к коллективу сверстников, усвоение тех нравственных требований, которые они ему предлагают [1].

Что бы быть конкурентно способным в сфере образования государству, необходимо применять новые инновационные способы обучения подрастающего поколения. Ведь общеизвестно, что за будущим любого государства на планете стоит – молодое поколение. Проблема нынешнего школьного обучения не столько в программах и учебниках, сколько в методике урока [2, с.175]. Без развитого педагогического мышления, охватывающего и оценивающего идею, замысел, логику передового опыта, учитель обречен бродить вслепую [3]. Любые советы, рекомендации, предписания, научные установки и идеи принесут пользу тогда, когда учитель «пропустит» их через собственную индивидуальность с учетом условий работы, а также способностей, возможностей и уровня подготовленности учащихся. Основопологающим в нашей разработке является концепция «Открытие Я». Она позволяет развивать в детях способность мыслить, рассуждать, говорить, быть креативными. Нужно творчески подходить к процессу обучения не только учителю, но и стремиться развить эти навыки у своих учеников. С самых ранних лет необходимо прививать детям стремление к труду. По словам Лысенковой С. Н. «Успех в труде – первостепенное условие становления личности человека. Это внутренний комфорт, радостный настрой, когда дело спорится» [4, 73-74].

Глобализированный мир требует интенсивного развития постиндустриального общества с его технологическими подходами во всем, но человеческое общество нуждается в предельной открытости, эмпатии, толерантности, которые реализуются в условиях непрерывного нравственно-духовного Я. Нами разработана инновационная концепция «Открытие Я», которая направлена на самовоспитание и самосовершенствование молодежи. Сущность этой концепции состоит в том, что только включая растущего человека в разнообразные виды деятельности по овладению общественным опытом и умело стимулируя его активность (отношение) в этой деятельности, можно осуществлять его действенное воспитание. Без организации этой деятельности и формирования положительного отношения к ней воспитание невозможно. Именно в этом состоит глубинная сущность этого сложнейшего процесса.

Основная проблема связана с тем, что у молодежи прагматичное начало выше нравственно-духовного Я. «Открытие Я» – условие успешности и состоятельности казахстанца. Но для достижения этого необходимо проделать титаническую работу. В подтверждение приведем слова нашего президента Н. А. Назарбаева: *«Вам нужно работать и работать и, в первую очередь, над самими собой. Ведь нет предела знаниям и совершенству»* [5, с.165-166].

Самовоспитание и саморазвитие – есть ключ к успеху. Прежде чем стремиться понять сущность других, необходимо познать свой внутренний мир, своё «Эго», научиться быть понимающей, высоко моральной и глубоко чувствующей духовной личностью. Важно быть разносторонним, стремиться проявить себя в различных сферах: спорте, музыке, литературе и т. д. Перед тем

как применять эту концепцию в образовательном процессе, учителю необходимо самому воспитать в себе все эти черты и понять как они повлияют на учеников.

Концепцию «Открытие Я» условно можно разделить на следующие сферы самосовершенствования личности:

Я в спорте: Лозунг: «в здоровом теле - здоровый дух». Поэтому очень важно заниматься спортом. Помимо физического развития, спорт позволяет привить такие важные качества как целеустремлённость, терпение, старание, дисциплинированность, коммуникативность, кроме этого лидерские и бойцовские качества. В последующем эти качества позволят ученикам использовать их в обучении. Если что то не получается сразу, нужно формировать терпение, выдержку, настойчивость, чтобы достичь желаемого, если не сегодня, то завтра.

Я в музыке: Музыка обладает огромным педагогическим влиянием на духовность человека. Ее воспитательная миссия заключается в призыве к добру и справедливости, в создании более совершенного мира. Посредством музыки происходит формирование сильной, творческой, жизнеспособной личности, она «позволяет полнее ощутить ценность жизни, почувствовать ее пульс, течение: она облагораживает внутренний мир личности. Музыка в нашей жизни это живое знание и представление человека о самом себе, это путь к себе и открытие себя в себе. Она означает непрерывный процесс самосозидания и самотворчества. Обращение к ней предоставляет исключительные возможности для «расширения» сознания, «обогащения смысла общения». Можно сказать, что личность, чувствующая музыку, глубоко и тонко ощущает мир, умеет видеть прекрасное, величественное в окружающей жизни и слышать мир во всем его многообразии.

Я в литературе: Литература расширяет кругозор человека, обогащает его внутренний мир, делает умнее и положительно сказывается на памяти. А еще важно читать книги, потому что: чтение книг увеличивает словарный запас человека, способствует выработке более чёткого и ясного мышления, что позволяет формулировать и выражать мысли яснее. Убедиться в этом каждый может на собственном примере. Стоит только вдумчиво прочесть классическое литературное произведение. Тот, кто раньше и «двух слов связать не мог», заметит, как стало проще с помощью устной речи выражать собственные мысли, изъясняться и подбирать нужные слова, заметит, что из лексикона исчезают слова-паразиты.

Я в обществе: Одним из самых важных факторов, определяющих качество жизни человека, является его отношение к людям и отношение людей к человеку. Работа в группе позволяет научиться разбираться в людях, это поможет сохранить хорошие отношения с окружающими в любой ситуации. Активный образ жизни способен значительно поднять энергетический жизненный тонус. Не общайтесь с окружающими с позиции силы и принуждения, это только отдалит вас от других людей. Человеку необходимо включиться в информационную жизнь всего общества, начать понимать и чувствовать окружающих его людей, понимать природу формирования общества и влияние общества на судьбу самого человека, начать чувствовать отклик своих мыслей в обществе и отклик жизни общества в своих мыслях. Формирование целостности мироздания в сознании человека и

раскрытие смысла жизни позволит человеку стать успешным и изменить общество к лучшему, этим самым изменить и свою судьбу.

Я и закон: Закон - это общественные нормы, созданные для существования государства и граждан, представляющие собой гибкое изменение при неэффективности их работы, либо при возможном нанесении вреда государству или гражданину. Если бы в государстве, мире, на планете не существовало законов, и они не имели бы своей силы, тогда бы в среде людей царила полная анархия и беззаконие. В современных демократических государствах осуществляемые права и свободы человека имеют одинаковые границы, иначе говоря, все равны перед законом. Все попытки перехода через черту правосудия практически бесполезны. В совокупности все правила и утверждения образуют всеобщий закон, который един для всех.

Я и культурное наследие: Изучение исторического прошлого родного края основывается на краеведческой работе. Большое значение имеет эстетическое воспитание учащихся: патриотические чувства, так как любовь к своей Родине у человека с ранних лет связываются с родным краем.

Важным фактором краеведческой работы является воспитание патриотического, нравственного, трудолюбивого и физически развитого воспитания учащихся на примере жизни и деятельности людей. Эта деятельность развивает индивидуальные наклонности и способности учащихся, помогает им в выборе специальности. Краеведение способствует развитию навыков общественной работы: многое делается коллективно – появляются общие интересы, укрепляющиеся сознанием полезности своего дела и реальными результатами проделанной работы.

В результате применения концепции «Открытие Я» формируется личность, которую характеризуют следующие качества:

- активная жизненная позиция, уверенность в своих силах и уверенность в будущем своей страны;
- глубокие знания, которые помогут ему не только успешно жить в окружающем мире, но и активно участвовать в изменении жизни к лучшему;
- любовь и уважение к своему прошлому, языку, культуре, которые позволяют сохранить и преумножить духовное наследие и сформировать гармоничные духовно-нравственные отношения с другими людьми;
- сформированное чувство собственного достоинства, правовой культуры, патриотизма, ответственности за свои поступки и свою жизнь.

Таким образом, разностороннее развитие личности каждого казахстанца – это залог непрекращающейся работы над собой и направленности процесса «Открытие Я» на новые достижения нашего государства.

Список использованной литературы:

1. Божович Л.И. Проблемы формирования личности. – М., 1997. – 357 с.
2. Лысенкова С.Н. Когда легко учиться // Из опыта работы начальных кл.шк. – М., 1985. – С. 175-187.

3. Загвязинский В.И. Педагогическое творчество учителя. – М., 1987. – 159 с.
4. Лысенкова С.Н. Методом опережающего обучения // Кн. для учителя: Из опыта работы. – М., 1988. – 193 с.
5. Назарбаев Н.А. Казахстанский путь. – Караганда, 2006. – 372 с.

ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

**Хасанова Ботагоз Кажмухановна,
Изтелеуова Алтыnguль Кайргалиевна**

*Западно-Казахстанский аграрно-технический университет
имени Жангир хана, г. Уральск*

Технологии, Инновации и образовательная программа является проверенным шлюз к награждению руководством карьера в создании, реализации и оценки образовательных средств и технологий. Главным приоритетом и ценностью в нашей стране всегда считалось получение качественного образования. В настоящее время наблюдается широкий потенциал человеческих возможностей и желаний. Так, образование не стоит на месте, а модернизирует свои достижения, ориентируясь на личностный подход в процессе учебной деятельности. Вместе с выдающимся другими студентами со всего мира, вы узнаете, как исследования и разработки новых технологий и средств массовой информации, которые обеспечивают мощное обучение и способствовать вовлекать всех учащихся в процесс обучения. Программы, технологии, инноваций и образования магистра является домом для творческих лидеров в образовании - среди преподавателей и студентов. Сейчас многими из нас студентам, магистрантам и преподавателям с целью достижения хороших результативности обучения, применяются инновационные технологии в образовательной деятельности. Это системная категория, которая ориентирована на дидактическое использование научных знаний, организацию учебного процесса с применением эмпирических инноваций педагогов, повышение мотивации студентов и магистрантов. [1]

Для успешного образования и в первую очередь самообразования, человек должен владеть целым рядом компетенций. Итак, Слово «инновация» (от латинского «иннове») появилось в середине 17 века и означает вхождение нового в некоторую сферу, вживание в нее и порождение целого ряда изменений в этой сфере. Инновация – это, с одной стороны, процесс вновления, реализации, внедрения, а с другой – это деятельность по вращиванию новации в определенную социальную практику, а вовсе – не предмет. Инновация в точном переводе с латинского языка обозначает не «новое», а «в новое». Понятие «инновация» означает новшество, новизну, изменение; инновация как средство и процесс предполагает введение чего-либо нового. Применительно к педагогическому процессу инновация означает введение нового в цели,

содержание, методы и формы обучения и воспитания, организацию совместной деятельности учителя и учащегося. Инновация - это обучение новых учителей в использовании технологии для обучения. Наши точки зрения знаний и навыков для развития способности к обучению на протяжении всей жизни. Одной из основных целей является, чтобы помочь студентам использовать современные технологии. Многие исследователи изучали использование информационных технологий в сфере образования, направленных на выявление факторов, влияющих на вероятность успешной реализации инновационных технологий в образовательном учреждении. Способы инновационного обучения – модульное обучение, проблемное обучение, дистанционное обучение, исследовательское методическое обучение, метод проектов, социальное партнерство и т. д. Главной целью инновационных технологий образования является подготовка человека к жизни в постоянно меняющемся мире. [2, 4]

Инновационные технологии, включают активные и интерактивные формы, применяющиеся в обучении. Активные предусматривают деятельную позицию учащегося по отношению к преподавателю и к тем, кто получает образование вместе с ним. Мы всегда выбираем средний или технологию, которая обеспечивает наиболее эффективный опыт обучения для нашей конкретной цели. Во время занятия с их применением используются книги, методики, компьютеры, то есть это-индивидуальные средства для обучения. Благодаря интерактивным методам однако, происходит эффективное усвоение знаний в сотрудничестве с другими обучающимися. Эти методы принадлежат к коллективным формам обучения, во время которых над изучаемым материалом работает группа учащихся, при этом каждый из них несет ответственность за проделанную работу. Нет предыдущие информатики или технологии, необходимо присоединиться к будущему, только страсть к освоению инноваций и творчества, улучшение образовательных результатов для всех учащихся. Инновация это изменения, улучшение развития, воспитания, обучения, а так же совершенствование целей, содержания форм. Способствующее развитию сознания и самосознания педагога, формирующее его потребность в дальнейшем самообразовании, приобретающую характер научного поиска. [3]

В разум, мозг и программы обучения, мы узнаем, как расширяются понимания психики и мозга информирует образование, как люди учатся и что мы можем сделать для улучшения образования. Инновационные технологии в образовании позволяют регулировать обучение, направлять его в нужное русло. В это время наше мышление на изучение технологии также перешли от чисто пропагандистской оптимистической критичности. Инновационное поведение не предполагает приспособления, оно подразумевает формирование собственной индивидуальности и саморазвитие. Мы видели, как технология изменит процесс обучения и возможностей молодых людей, но важно то, что мы вкладываем наши усилия в пути, он может сделать полезного и устойчивая разница в образовательные возможности как можно больше. Мы очень хорошо понимаем, что фразы 'полезное', 'устойчивый' и 'образования' означает разные вещи для разных людей, который является частью сложным характером любую работу в сфере образования.

В настоящее время большинство людей целью инновационной деятельности является качественное изменение личности учащегося по сравнению с традиционной системой обучения. Инновации в образовании занимают важное место среди остальных сфер.

Главной целью образовательных реформ в Казахстане является адаптация системы образования к новой социально-экономической среде. Именно этой цели - воспитанию творческой, активной личности, умеющей учиться, совершенствоваться самостоятельно, и подчиняются основные задачи современного образования. Современном инновационном образовании в основном лежит активность у преподавателя. Президентом Казахстана была также поставлена задача о вхождении республики в число пятидесяти наиболее конкурентоспособных стран мира. Совершенствование инновационной системы образования играет важную роль в достижении этой цели.

Литература

1. Н. А. Назарбаев. К экономике знаний через инновации и образование: Лекция Президента Республики Казахстан
- 2 Программа развития образования Республики Казахстан до 2015г.
- 3 Education and Information Technologies 1996
- 4 Дебердеева, Т. Х. Новые ценности образования в условиях информационного общества/ Т. Х. Дебердеева// Инновации в образовании. - 2005.

«ZIAT»
Ғылыми – әдістемелік орталығы

Білім берудегі жаңа инновациялық технологиялар
II Республикалық ғылыми-тәжірибелік
сырттай конференциясының
материалдар ЖИНАҒЫ

Научно-методический центр
«ZIAT»

Новые инновационные технологии в образовании
СБОРНИК материалов
II Республиканской научно-практической
заочной конференции

28.01.2017